

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK LV ЖОВТЕНЬ Ч. 10

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

Головний редактор — **Ірена Чабан**

Редактор англomовної частини — **Тамара Стадниченко**

Редакційна колегія:

Анна Кравчук — Голова Союзу Українок Америки

Марта Богачевська-Хом'як

Любов Волинець

Анна-Галя Горбач

Іванна Рожанковська

Ярослава Рубель — член Екзекутиви СУА
для справ преси

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Адміністратор-бухгалтер **М. Орися Яцусь**

Тел/факс: (732) 441-9377

Річна передплата в США

Для членів СУА \$ 25.00

Для інших передплатників \$ 30.00

Поодинокое число \$ 3.00

В країнах поза межами США US \$ 40.00

ЗМІСТ

Уляна Любович. Життєвий шлях д-р Теодозії Ключас Савицької	1
Анна Кравчук. Праця д-р Теодозії Савицької в СУА.....	2
Сергій Білокінь. Софія Налепінська-Бойчук.....	3
Марта Тарнавська. Чи має Україна історію?.....	8
Наталія Кашкадамова. Вітаємо славу українську піаністку — Дарію Гординську-Каранович!.....	9
Ася Гумецька. З минулого — в майбутнє.....	11
Вісті з Централі.....	13
Our Life	
Anna Krawczuk. Lest we forget — a tribute to Dr. Teodozia Sawyuckyj.....	14
Ihor Magun. It's almost here Influenza Season 1998-99.....	15
Tamara Stadnychenko. Juneau Impressions a Slice of Alaskz.....	16
Mary Ann Zajac. Another Path	19
Христя Навроцька. Наше харчування.....	22
Хроніка Округ. Округа Огайо	23
Дописи Округ і Відділів.....	25
Пожертви.....	29
Нашим дітям.....	34
Посмертні згадки	36

Ілюстрації Зоряни Сохаської-Атлантової
Illustrations by Zoriana Sokhatska-Atlantova.

На обкладинці: Почесна членка Союзу Українок Америки д-р Теодозія Савицька.

On the cover: Honorary Member of UNWLA Dr. Teodozia Sawyuckyj.

OUR LIFE

VOL. LV OCTOBER № 10

Published by
UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**

English Editor — **Tamara Stadnychenko**

Contributing Editors:

Anna Krawczuk — UNWLA Inc. President

Martha Bohachevsky Chomlak

Anna-Halla Horbach

Iwanna Rozankowskyj

Jaroslawa Rubel — UNWLA Inc. Press Chair

Lubow Wolynets

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Tel.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Business administrator: **M. O. Jacus**

Tel/Fax: (732) 441-9377

Annual subscription in the USA for UNWLA members .. \$ 25.00

Annual subscription in the USA for other subscribers ... \$ 30.00.

Annual subscription in countries other than USA \$40.00 US currency.

Single copy \$3.00

Просимо всіх дописувачів послати до редакції тільки оригінали дописів, статтей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань.

Незамовлених матеріялів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріялів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати прислані матеріяли і виправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Переклади і переклади матеріялів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

Усі редакційні матеріяли просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторів".

Кошти вироблення кліш покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY. 10003
ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 1998 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011
Tel.: (973) 772-2166 Fax: (973) 772-1963 e-mail: computopr@aol.com

1975 р. Д-р Т. Савицька під час відвідин українських поселень у Бразилії. 1975. Dr. T. Sawyckyj's visit in Brazil.

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ Д-Р ТЕОДОЗІЇ КЛЮФАС САВИЦЬКОЇ

Теодозія Ключас Савицька народилася 1917 р. в с. Лежахові біля Ярослава у священничій родині о. Івана Ключаса і Марії з Тунів. Згодом родина переїхала до містечка Куликів біля Львова, де о. Іван був парохом.

Родина Ключасів була однією із тих, які з посвятою працювали над духовним і національним ростом населення Галичини. Не зважаючи на труднощі, батьки не лише дбали про освіту дітей, але й виховували їх у любові до всього рідного, гарного і доброго. Увага була звернена не на особисті користи і вигоду, але й на потреби і добро інших.

На чотирнадцятому році життя Теодозія стала ученицею гімназії УПТ "Рідна Школа" у Львові. Після закінчення гімназії поступила на студії права і економії Львівського університету. Одночасно вчиться і заробляє на прожиття лекціями, згодом працює у "Сільському Господарі". Війна не дала можливості закінчити студії, але мрія про те залишилася.

У 1943 р. одружується із мгр Зеноном Савицьким. Почалася мандрівка на Захід, а закінчилася в Америці. Прийшли на світ діти — Юрій і Гандзя.

Фізична праця, нелегкі умовини життя, але щасливе родинне життя, піклування дітьми. Віра в краще майбуття, змагання до освіти завжди були в думках і душі.

Зразу ж після поселення в Америці Теодозія включилася в громадське життя. Про її працю і діяльність в США, зокрема в ділянці Суспільної Опіки і Стипендійної Акції, згадано в наступній статті.

Тут згадаємо про ЗУАДК, де Т. Савицька була членом Екзекутиви, першою заступницею президента, членом Дирекції, членом Українського Музею.

Мрія про освіту здійснилася. Продовжуючи колись розпочаті студії, закінчила їх і захистила докторську дисертацію в Українському Вільному Університеті у 1968 р. Крім того студіювала психологію, соціологію і суспільні науки.

У роках 1979-1982 викладала історію України і української культури в програмі етнічних студій в Ютіка Колледж.

Гімназія "Рідна Школа" УПТ у Львові була для д-р Теодозії Савицької не тільки милим спомином юних років. З часу нового відродження України треба було пригадати про "Кузню духовного зростання", повернути до життя гімназію УПТ. Д-р Т. Савицька зорганізувала Групу сприяння у відродженні "Рідної Школи" і стала рушійною силою у підготовці і виданні збірника "Приватна дівоча гімназія Рідної Школи" УПТ ім. І. та І. Кокорудзів у Львові". Незважаючи на труднощі видання, появилася ще за життя сл. п. д-р Теодозії Ключас Савицької. Сповнилася її мрія.

Д-р Теодозія Ключас Савицька написала у споминах: "Де взяли сили, щоб досягти того всього?"

Відповідь одна: "Її життя було виповнене любов'ю до всього рідного, доброго і гарного і це давало їй сили та наснаги".

Уляна Любович.

ПРАЦЯ Д-Р ТЕОДОЗІЇ САВИЦЬКОЇ В СУА

Далекоглядність, посвята та любов до України були ідеалами довголітньої безкорисливої праці д-р Теодозії Савицької в Союзі Українок Америки. У 1949 році вона стала членкою 57-го Відділу СУА в Ютиці, Н.Й. та приймала на себе обов'язки різних референтур. На XVI-ій Конвенції СУА 1971 р. обрана на пост референтки Суспільної Опіки при Головній Управі СУА, яка включала стипендійну допомогу започатковану у 1967 р. Постійне зацікавлення громадсько-суспільними справами дає їй змогу розвинути допомогіві акції при СО СУА — допомогу сиротам, людям похилого віку, вдовам, заснувати осередок листування і т. п. Створення та централізація Стипендійної Акції СУА були необхідною справою для координації, бо поодинокі членки та відділи СУА вели суспільну опіку, яка включала допомогу студентам. Нераз були випадки, коли та сама особа одержувала допомогу з різних джерел, а інші взагалі не мали на це можливості. Д-р Савицька вірила в українську молодь у діаспорі і бачила їхню важливість та потенціал як свідомих громадян українського походження країни свого поселення. Д-р Савицька реально дивилася на світ, знала, що відповідальність втримання української ідентичності та мови ляже на наступні покоління. Вони мали бути приготованими до того, щоби свідомо обстоювати та боронити поневолену Україну. І так сталося. Від Польщі до Бразилії ряд професіоналів стають в обороні країни своїх предків — деякі із них завершують докторати — Надія Киричук із Бразилії та Мирослав Сич із Польщі — інші є провідниками у своєму суспільстві — як єпископ Єлісей Ференц УАПЦ у Бразилії, редактор "Нашого Слова" Богдан Гук у Польщі та багато, багато інших.

Найголовнішою вимогою до стипендіатів було знання або вивчення української мови, якою вони листувалися зі своїми добродіями — спонсорами та Союзом Українок Америки. Цей індивідуальний контакт дав змогу спонсорам брати активну участь у вихованні "своїх" дітей у далекій Бразилії, Аргентині, Парагваю, Польщі та інших країнах та бачити поступ не тільки у їхньому навчанні, але також у вивченні української мови, традицій та релігії.

Подорож д-р Савицької з донькою Гандзею до Південної Америки у 1975 р. підсилили її переконання. Д-р Савицька самостійно вела Стипендійну Акцію СУА до 1981 р. В той час приготувала до видання дві звітні брошури СУА: "Стипендійна Акція Союзу Українок Америки 1967-1977"; "Стипендійна Акція СУА 1978-1980". Численними дописами в українській пресі у США, Канаді та Австралії популяризувала цю допомогіву акцію СУА. У 1981 р., коли була обрана першою заступницею голови СУА Іванни Рожанковської, передала Анні Кравчук референтуру Суспільної

Опіки СУА, яка включала 149 картотек стипендіатів у Південній Америці та ряд випускників. Члени Комісії СО СУА, Почесні членки СУА Софія Андрушків та Ольга Гнатик займалися стипендіями до Польщі, які пізніше вела Віра Мицьо.

Серед тих, які закінчили студії з допомогою Стипендійної Акції СУА, першою була Ольга Корчагін, випускниця Куритибського університету в 1973 р., теперішня (від 1993 року) директорка Інституту Катехиток Серця Ісусового, а перед тим довголітня директорка Колегії Св. Ольги — інтернату для дівчат українського походження у Прудентополісі, Парана, Бразилія.

На XX-ій Конвенції СУА у 1984 р. відділено Стипендійну Акцію СУА від референтури Суспільної Опіки та створено референтуру стипендій. У 1984-1989 роках праця Стипендійної Акції включала крім Польщі, Бразилії, Аргентини, Парагваю — Югославію, Румунію, Україну та інші країни і начисляла біля тисячі стипендіатів річно.

1981-1984 д-р Теодозія Савицька, не зважаючи на те, що мала обов'язки в Екзекутиві СУА, була в комісії Суспільної Опіки СУА. Своїми порадами, терпеливістю, великим виrozumінням для молоді та переконанням у важливості освіти, дала змогу референтці СО СУА продовжувати її працю. На XXI-ій Конвенції СУА 1987 р. за непересічну працювистість у рядах СУА Т. Савицька одержала найвище відзначення — Почесне членство СУА.

Стипендійна Акція СУА досі керується критеріями та вимогами до стипендіатів які започаткувала Почесна членка СУА д-р Теодозія Савицька. Метою Стипендійної Акції СУА з допомогою жертвенних спонсорів завжди було дати нагоду потребуючій молоді українського походження, зокрема дівчатам, осягнути освіту. Під проводом референтки стипендій Люби Більовщук (від 1993 р.) діяльність блискавично розвивається в Україні — а правила, які ввела д-р Савицька є по сьогоднішній день. У безперервній тягlostі Стипендійної Акції СУА віддзеркалюється візія Почесної членки СУА — д-р Теодозії Савицької. У 1996 році, на дні Союзянки Округи Нью-Йорку на "Союзівці", Магдаліна Лозова (четверте українське покоління у Бразилії), довголітня стипендіатка СУА та директор державної програми введення методології навчання української мови, як другої мови у бразилійських державних народних школах у штатах Парани, Санта Катаріна та Ріо до Жул, у присутності подружжя Теодозії та Зиновія Савицьких, а також довголітніх її спонсорів, подружжя сл. п. Василя і д-ра Анни Самофалів, які дали їй змогу закінчити два факультети (перед ними її спонсором був 1-ий Відділ СУА), чистою українською мовою подякувала Союзіві Українок Америки "за свідому українську інтелекцію у Бразилії" — це було завершенням трудолюбивої праці д-р

Савицької. За останні 30 років, сотні стипендіатів закінчили середню та вищі школи, серед них багато українських католицьких та православних священиків, катехиток та монахинь, які тепер обслуговують українські парафії не тільки в діаспорі, але й в Україні. Відійшовши від Головної Управи СУА, д-р Савицька далі працювала: зорганізувала 15-ий Відділ СУА у Стемфорді, який і очолювала, щиро підтримувала Український Музей, у важливість якого вірила від часу його заснування.

Це короткий огляд її праці в Союзі Українок Америки, але, крім того вона була дружиною, матір'ю та професіоналом. Зуміла все поєднати та разом із другом життя Зиновієм виховати своїх дітей Юрія та Гандзю в українському дусі. Вона працювала у державній агенції адаптування дітей, будучи одночасно інструктором курсів історії України і української культури в Ютіка Колледжі у 1970-их роках. У 1981 році дирекція Ютіка Колледж запросила її до дальших викладів зростаючої програми етнічних студій. Трагічна смерть невістки Оленки у 1982 р. змінила плани. Подружжя Савицьких переїхало до Ріверсайд, Кт., присвятивши свій час неповнолітнім онукам — Христі та Данилові. "Баба Дося" разом із "Бабцею Марусею" Віршук піклувалися своїми внуками, передаючи їм гордість та любов до української культури, мови — до України. У 1990 році в родині

Гандзі та Юрія Мицаків приходить на світ син Максим — радість усієї сім'ї.

Дуже зворушливими для подружжя Савицьких були подорожі в Україну, де вони були свідками передачі катедри св. Юра у Львові, греко-католицькій церкві у серпні 1990 р. в якій вони вінчалися 9 січня, 1943 р.

Діагнозу своєї невиліковної хвороби прийняла реалістично та з вірою у Божу волю. 9 травня, 1998 р. у родинному теплі, відійшла у вічність наша незаступима членка — Почесна членка СУА — д-р Теодозія Савицька. Прощали її родина, друзі та представники організацій. Надійшли листи з далекої Бразилії від єпископа Єфрема Кривого, Ольги Корчагін і інших. На прохання родини створено **Тривалий Фонд ім. д-р Теодозії Савицької** при Стипендійній Акції СУА. Це нев'янучий вінок у її пам'ять, що запевнить продовження та передачу ідеалів в які вірила, Почесна членка СУА, Теодозія Савицька ціле своє життя.

Наші життєві дороги, які перехрещувалися від 1973 року, коли я стала членом комісії Суспільної Опіки СУА під проводом Почесної членки СУА д-р Теодозії Савицької, тепер розійшлися. Спадщина її діяльності зберігається у архівах СУА, у серцях сотень вдячних колишніх стипендіатів СУА у діаспорі та у моєму серці.

Анна Кравчук,
голова СУА.

СОФІЯ НАЛЕПІНСЬКА-БОЙЧУК

СЕРГІЙ БІЛОКІНЬ

Коли у справах ОГПУ-НКВД вчитуєш, що за Україну чи, як казали тоді, за український (конче буржуазний!) націоналізм більшовики винищували українців, це сприймається майже нормально. Тут є своя закономірність, своя логіка. Особисто мене особливо по-людськи зворушує, коли за Україну гинули люди, ані сном, ні духом нам нічого не винні, — такі, як-от, скажімо, історик мистецтва, німець з роду Федір Людвігович Ернст. Ані крапельки української крові не мала в собі Софія Налепінська.

Її дід по матері Ксаверій Налепінський викладав математику у варшавських гімназіях. Батько, Олександр, був виразний польський націоналіст. Після придушення польського повстання 1863 року такі поляки як він, вважали за неможливе працювати "на царя", тож саме з цієї причини й Олександр Налепінський; інженер шляхів сполучення за фахом, служив на залізниці не урядовій, а польській, що належала акціонерному товариству. Звільнений і звідти з вовчим квитком, він не мав права служити в польських губерніях, і до кінця життя працював у Міністерстві шляхів сполучення.

Не була українка й мати, яка мала дівоче прізвище Рьор; французьке за походженням. Її батька Францішка, Софіїного діда, знали як чуйного лікаря, що задушно лікував бідних і навіть лишав їм часом під подушкою гроші на ліки. Його рецепти збері-

галися у деяких родинах півсторіччя, і рідній Софіїній сестрі Ганні ще в її дитинстві показували їх, пояснюючи, що це були найкращі рецепти. Така була популярність предка Софії Налепінської з боку матері.

Виїхавши на навчання до Парижа, Софія познайомилась із Михайлом Бойчуком і закохалась у нього. Це визначило все її подальше життя.

В одному з листів до київського мистецтвознавця Дмитра Горбачова Ганна Налепінська, за чоловіком Печарковська, розповідала: "Я маю львівський знімок, Софія в ательє, на стіні чудовий килим, який я сама добре пригадую. Він зберігавсь у мене у Варшаві й згорів 1944 року під час варшавського повстання. І на стіні бандура. На той час Софія вже зреклася, так скажемо, своєї національності, співала лише українських пісень, розмовляла українською й перебувала цілковито під впливом і у владі Михайла. Приїздила до нас, страшенно любила родину, для мене була як рідна матір, — але всією душею була вже з Михайлом, і було відомо, що не покине ані його, ані його творчих ідей".

Софія стала видатним українським гравером, професором Київського художнього інституту, заснувала школу гравюри. І дуже природно, що для більшовиків, хто боровся проти української культури, нищив її і мав руки у крові по лікті, — для них вона теж стала ворогом, як і Михайло Бойчук.

Постанову почати слідство в її справі, а саму художницю ув'язнити у тюрподі 4 червня 1937 року прийняла оперуповноважена 4-го відділу УГБ НКВД УРСР Пера Ісаківна Гольдман. У різні роки за її постановами ОРГАНИ загребли Остапа Вишню, Олесь Досвітнього, Костя Котка, Івана Лакизу, Олексу Слісаренка, а 2 листопада 1936 року й самого Михайла Бойчука. Пера Гольдман була нестара: вона народилась у березні 1901 року в родині дрібного торговця на Чернігівщині. Як водилося серед енкаведистів, мала нижчу освіту, в органах працювала з 1922 року. Зробила добру кар'єру, — 1946 року була майором держбезпеки. Під час "истребления чекистских кадров" відбулась переляком.

У ті дні думки Софії розривалися між долею сина, якого її арешт лишав напризволяще, і чоловіка. Незадовго перед тим, 22 травня відбувся останній зафіксований його допит. Слідчу комедію закінчили, — справи Бойчука й інших в'язнів лежали готовенькі, чекаючи на рішення Військової колегії Верховного суду СРСР і "законне" оформлення розстрілу. Суд відбувся, і невдовзі його розстріляли. Відтак щупальці ненаситного НКВД вивільнилися, зголодніла істота прагла нових жертв, і однією з них якраз і стала професорка художнього інституту Софія Налепінська-Бойчук. Ще цілий тиждень вона ходила собі по світі, не відаючи нічого про те, що в конторі її долю вже вирішено. Молох був невблаганний.

Нічні гості прийшли по неї 12 червня. Вулицю кілька разів перейменовували (тепер вона Банкова), але протокол трусу відтворив назву, можна сказати, символічну: людину арештували на вулиці Комуністичній, 12. У неї вилучили одну пачку листування (10 чи 100 листів — невідомо; все одно усе спалили) та 6 книжок, назви яких переписувати співробітникам УГБ Швадському було ніколи. Йому було не до того.

Тієї самої ночі відбувся перший допит. І слідчі, й ув'язнена мали відбутися неминучі формальності. Ішлося про одержання анкетних даних. Софія Олександрівна відповіла, що викладала в різних мистецьких інституціях — у Миргороді й Києві. Гімназію закінчила екстерном, потім — "школу сприяння мистецтвам" у Петербурзі. Коли її запитали про національність, Налепінська відповіла: "Українка (батьки поляки)".

Енкаведисти чудово знали, що вона полька, знали й те, що навчалась у Франції. Не дурно її слідчий, старший лейтенант Ліфар, начальник 3-го відділення IV відділу УГБ, 27 червня написав, а наступного дня пред'явив ув'язненій професорці звинувачення в тому, що вона "була членом контрреволюційної української націонал-фашистської організації і провадила шпигунську роботу на користь іноземних розвідок". Це писали всім, хто мав нещастя колибуть побувати за кордоном. Завідому дурницю затвердив помічник начальника IV відділу УГБ молодший лейтенант Давид Перцов.

Мучили її півроку. Коли в'язень не давав потрібних зізнань, а визначені соціалістичним законом терміни перебування під вартою минали, слідчі ніяк не клопоталися (перед президією ВЦВК СРСР, ніяк не менше) про продовження терміну ще на місяць.

Софія Налепінська-Бойчук (1884-1939). "Дереворит" — перед 1927 р.

S. Nalepynska-Boichuk (1884-1939): "Woodcut" — before 1927.

Софії Олександрівні Налепінській-Бойчук продовжували термін тричі. Спершу до 27 вересня, тоді до 27 жовтня й до 12 листопада. Скільки разів її допитували, достеменно невідомо (протоколів збереглося лише п'ять), але трималася вона стоїчно. Слідча справа не каже, які тортури до неї застосовували, як саме її мучили. Перед розстрілом її не сфотографували (декому — дуже рідко! — таке робили), й ми ніколи не довідаємося, як страшно вона виглядала. На жаль, невідомо й те, про що міркувала вона, які думки підтримували її в ці місяці. Можливо, вона згадувала слова безсмертного Кампанелли, який 4-5 червня 1601 року з допомогою тюремників дослідним шляхом перевіряв на собі теорію свободи волі: "Протягом сорока годин, — згадував він, — мене здійсмили на дибі з викрученими руками, і шворки розсікали до кісток моє тіло, а гострий кілок свердлив і роздирав мені сидницю й пив мою кров, — і все це, щоб примусити мене вимовити перед суддями одне-єдине слово. Та я не побажав його сказати, довівши, що моя воля вільна". Може, саме це. Може, щось інше тримало її на душі, але лишається фактом, що вона витримала те, чого не витримували чоловіки. З-поміж в'язнів майже ніхто не знаходив у собі стільки сили. Софія Налепінська витримала все.

Допитували щоразу двоє. Начальник III відділення IV відділу УГБ НКВД старший лейтенант Ліфар і начальник районного відділення сержант Миненко. Строго кажучи, хто з них сидів на протоколі, неясно, — правдоподібно, менший за званням. Документи, що вийшли з-під його пера, на диво безграмотні. "Питербург", "Ванеція" (причому в тій самій формі двічі), — чого тільки він не понаписував. Зрештою, звідки йому було чути про Венецію!

Перший протокол датується 25 червня. Тут

короткі біографічні відомості, зокрема те, що “до ареста работала на дому по художеству”. Отак ці двоє уявляли собі фах ґравера, професора, — як надомника-ремісника. Софія розповіла, що її батько народився у Варшаві, служив інженером на Варшавсько-Віденській залізниці в Лодзі (до речі, до революції це була дуже серйозна посада). 1889 року він переїхав з родиною до Петербурґа, де влаштувався у Міністерстві шляхів сполучень і помер року 1907. У Варшаві, провадила далі Софія, мешкали її мати Софія Францівна та сестра Яніна Налепінська-Мальце, які виїхали туди з СРСР 1921 року. У Польщі мешкали також сестра Ганна Печарковська та брат Олександр, викладач вищого текстильного навчального закладу. З матір'ю та сестрою Софія регулярно листувалася до 1936 року, а зустрічалась востаннє навесні 1926-го в їхньому помешканні в Торуні, де вона пробула близько двох місяців. Сюди, зустрітись з нею, приїздив брат. За кордон вона їздила тоді разом із сином, щоб побачитись із матір'ю й познайомитись з постановкою навчання у мистецькій ґрафічній академії в Ляйпціґу. Того разу вона побувала ще у Варшаві, Кракові, Закопаному, Львові, а в Німеччині — у Берліні, Ляйпціґу, Дессау.

Ці біографічні відомості дають дещо дослідникам. Звертає увагу те, що Софія відвідала головним чином ті міста, з якими було пов'язане колись їхнє життя з Михайлом Бойчуком. Але що це давало енкаведистам?! Вони вовтузились довкола впертої ув'язненої тиждень за тижнем. За червнем минав липень, серпень, але жоднісного протоколу, щоб його можна було “підшити до справи” не з'явилося. Слідство попросту буксувало.

Другий протокол датується щойно 18 вересня. Енкаведисти “розробляли” коло знайомих. Софія Олександрівна розповіла, що з Іваном Падалкою знайома з 1920 року, з Василем Седляром — з 1921-го, з сином митрополита Іваном Липківським та Кирилом Гвоздиком — з 1923, з Жозефіною Діндо — починаючи з 1924 і до її арешту 1937-го. На питання, хто з вищеперелічених осіб бував у закордонних відрядженнях і в яких країнах (ніби таких відомостей вони систематично не одержували, а закордонні відрядження оформлювались поза ними), відповіла: “У закордонних відрядженнях бував Седляр, разом з моїм чоловіком у 1926-27 рр., про що я вже розповідала на попередніх допитах”. Зрештою, цю поїздку висвітлювала преса. Тут однак певна трудність: за всі попередні місяці у справі зберігся лише один єдиний протокол, і в ньому таких свідчень, як ми бачили, немає. Знищили або й не записували!

Можна уявити, як нецікаво було Ліфареві й Миненкові вислуховувати від Налепінської й те, що за кордон 1929 року їздила ще Діндо, адже й про цю поїздку вони мали найдокладніші відомості із зведень тамтешніх советських шпигунів! Вони все-таки запитали навіщось, чи побувала Діндо у Польщі. “Напевно сказати не можу, — відповіла Софія, — але мені відомо, що вона через Польщу переїздила”. Далі енкаведист не витримував стилю і продовження думки ув'язненої переказав уже своїми словами, ще й від своєї особи “...где якобы не останавливалась”. Оце

“якобы” належить уже слідчому, а вкладено це словечко так неоковирно до вуст ув'язненої... Освітній рівень писарчуків явно залишав бажати.

Третій протокол. У рукопису позначено 20 вересня, у машинопису вписано 20 жовтня. Імовірно, правильна перша дата, а передрукувувала друкарка не відразу, а в жовтні, тому механічно проставила інший місяць. Слідчі знову зайшли новим колом до закордонних поїздок, що нагнітало певне напруження довкола піднятої теми шпигунства.

Софія розповіла, що вперше виїхала за кордон 1906 року, інакше кажучи, ще за царя. Її батько підмовив її вчитись у Мюнхені. У тамтешній мистецькій школі вона й навчалася з осені 1906 року до весни 1907-го. Далі, в травні 1907 року виїхала до Італії. Натужно вслухаючись у незнайомі назви, енкаведист записував: “Побывала я в Милане, Флоренсе, Венеции и некоторых провинциальных городах”. Восени 1907 року повернулася до Петербурґа. Розписуючись під цим унизю, Софія Налепінська не допомогла слідчому зберегти своє обличчя. Певно, пригадала розмову іншого енкаведиста з мистецтвознавцем Сергієм Гіляровим, яка свого часу хвилию прошелестіла київськими помешканнями. Десь на початку вісімдесятих мені переповіла цю розмову Ірина Бошко, яка теж побувала на Лук'янівці...

— А чому ви так прагнули до Парижа?

— Ну як же ж, — Лувр!..

— А хто такий Лувр?

Отже, Софія розповіла, що восени 1908 року виїхала до Парижа для навчання в мистецькій академії Рансон. Закінчивши її, 1910 року повернулася до Петербурґа. 1912 року вона їздила до чоловіка, котрий працював тоді у Львівському Національному музеї. Пробула там 3-4 місяці. 1914 року разом із сестрою Яніною їздила на курорт Закопане, де пробула два місяці. У Празі побувала на міжнародному з'їзді любителів книги й бібліотекарів. З останньої поїздки повернулася у червні 1926 року.

Тільки ж хіба це було потрібне слідчим? Їх цікавило зовсім інше: “Питання: — Ваш чоловік Бойчук на допиті зізнався (“показав”), що він 1927 р. виїздив за кордон у деякі країни Європи (“в ряд стран Европы”) для зв'язку з розвідувальними органами. Скажіть, чи було вам це відомо?”

“Ні”, — відповіла Софія, розуміючи, як дешево провокував її слідчий. У жодному з протоколів допитів Михайла Бойчука такого зізнання ми не знаходимо, а його вже напевно включили б до протоколу, якби він сказав щось подібне. Зрештою, такі провокації ні “прийомчики” слідчий не мав би й фіксувати. Навіщо нам про них знати?

Четвертий протокол — від 24 жовтня. Уперта мисткиня не давала матеріялу ні на себе, ані на інших. Енкаведисти вирішили ловити її на “протириччях”, щоб заповнити папір хоч чим-небудь.

— На попередніх допитах, — проголосили ув'язненій, — на питання про особисті зв'язки шпигунського характеру з працівниками іноземних консульств ви відповіли, що в жодних консульствах не бували й ніяких зв'язків не мали. (У протоколах

такого немає, про це йшлося на допитах незафіксованих). З другого боку, ви кажете, що приходили по візи. І, певно, не без тріумфу в голосі:

“ — Яким же зізнанням вірити?”

— Ви розповіли, що родичі мешкають у Польщі. Іншого разу, що, будучи в Празі, Яніна одержала запрошення на з'їзд любителів книги. Знову з не меншим тріумфом:

“ — Як Яніна потрапила до Праги?”

Вони чудово знали, що вона не шпигувала. Монреальський історик Марко Антонович переказує згадку свого батька — мистецтвознавця Дмитра Антоновича, який зустрічався із Софією Налепінською у Празі, що вона справляла враження навіть дуже прорадянської людини.

Певною рукою вели вони Софію Налепінську під розстріл, тож закладали до архіву докази своєї правоти.

Найважливіший, останній, протокол — за 28 жовтня — наводжу повністю, теж у перекладі:

“Питання: — Вас арештовано за участь в антирадянській, націонал-фашистській організації, де ви провадили шпигунську роботу на користь іноземних держав. Чи визнаєте ви себе винною в пред'явленому вам звинуваченні?”

Відповідь: — У пред'явленому мені звинуваченні винною себе я не визначаю. В антирадянській націонал-фашистській організації я участі не брала й шпигунської роботи не провадила.

Питання: — Ви кажете неправду, слідство має відомості, що ви брали активну участь в антирадянській націонал-фашистській організації, якою керував ваш чоловік — Бойчук.

Пропонуємо вам дати докладні зізнання про вашу участь в організації”.

Їй легко було відмежуватись від чоловіка, якби вона сказала, що вже давно з ним не жила і майже рік тому в нього народилася дівчинка — дочка від іншої жінки. Софія цього не зробила. Конфлікт у родині енкаведистам нічим не допоміг, — вона не сказала про Бойчука жодного поганого слова. Відповіді в її ситуації за чоловіка, що він, як і вона, жодної участі в антирадянській організації не брав, вона теж не могла. Це була б уже антирадянська агітація, і можливо, що бодай на такий виступ проти влади вони якраз і очікували, щоб прикрасити малоцікаві для них протоколи. Софія відповіла так:

“ — Стверджую, що в організації я участь не брала й антирадянської роботи не провадила. Про причетність до організації мого чоловіка Бойчука мені не було відомо.

Питання: — Ви продовжуєте казати неправду”

У дальшому цитуванні я маю певні труднощі. Річ у тім, що на одній конференції я зачитував із цієї історії один документ так, як він є, з усіма іменами. Потім мені переповіли, що, коли я пішов, дамочка, відома більше з імпульсивності, як із особливо видатного інтелекту, мій виступ опротестувала. Господь із нею, з дамочкою, але вона, можливо, не одна така. Можливо, є люди, що не хочуть вчитися на

минулому, що ладні перекроювати минуле, як відповідно до нової й ще новішої моди перекроюють собі суконки. Їм глибоко невтямки, що трагедія перестає бути трагедією, якщо її прикрасити, якщо її друге видання — скорочене й адаптоване. Можливо, такі речі треба публікувати обмеженим тиражем, “для наукових бібліотек”, але певне коло вчених, дослідників повинно знати про досліджуваний об'єкт все. Невже ще не час говорити правду?

Ідеться про дуже видатних мистців, що були розстріляні. Під час слідства вони пройшли через випробування, яких не витримали, й дали зізнання і на Михайла Бойчука, і на Налепінську. Чи можу я сьогодні, я, гірший за всіх, посміти подумати про них погано? Ідеологи НКВД якраз і хотіли б — бодай у такий спосіб! — кинути на українських мистців якусь тінь. Але хто, хто персонально прирік на загибель Софію Налепінську-Бойчук, як не ті самі люди, що прийняли рішення конкретно її арештувати й ліквідувати! Тому я продовжую, враховуючи недомагання нашої суспільності:

“Ви продовжуєте казати неправду. Зачитую вам зізнання активних учасників організації — П. та С., які ствердять, що ви теж брали участь в організації й за її завданням провадили шпигунську роботу.

Дайте зізнання з цього запитання”.

Ув'язнена не могла увесь час твердити, що колеги, вчорашні товариші кажуть неправду, що вона не здатна уявити, які конкретні причини примусили їх стверджувати те, чого не було. Очевидно, саме так відповідала вона протягом кількох місяців, коли замість ефектних протоколів допитів енкаведисти мусили продовжувати й продовжувати термін її утримання під вартою. Цього разу вона сформулювала відповідь так:

“С. і П. вважають мене учасницею організації, але розмов з питань організованої боротьби проти радянської влади й партії вони зі мною ніколи не вели.

Із співробітниками польського консульства я зв'язків не мала і жодних доручень щодо шпигунської роботи від них не одержувала.

Я визнаю, що була близько знайома з Л., С. та П., арештованими за контрреволюційну діяльність, але якихось розмов антирадянського характеру у мене з ними не було”.

Налепінській-Бойчук пред'явили зізнання її колег. Їй просто було відповісти на це: “Можливо, вони і входили до якоїсь організації, — я навіть не чула про таку”. По суті це було б навіть коректно: вони звели на себе самообмови — вона від них відмежовується, і тільки. Тобто вона підтверджує тільки те й не більше того, що вони про себе вже сказали. Це було б, можливо, й коректно, але не благородно. І отак сказати вона не могла.

Стежачи за цим інтелектуальним двобоєм уважно і вдумливо, у цьому місці можна припустити, що вираз “арештованими за контрреволюційну діяльність” слідчий вписав знову ж таки від себе, а не з вуст свого в'язня. (Прорвалось це слово. Бідна українська мова, в ній немає жіночого роду від слова

“в'язень”! Українська ментальність не в силі була цього передбачити!) Налепінська, що, як бачимо, пильно виважувала все сказане, не могла *погодитися* на висунуті проти її колеґ звинувачення, оскільки не могла приєднати свого голосу до голосу енкаведистів.

“Питання: — Слідству відомо, що за спільною антирадянською, шпигунською роботою ви були пов'язані з Д. Чи визнаєте це?”

Відповідь: — Визнаю, що я підтримувала тісний зв'язок і часто зустрічалась із Д. (Під пером слідчого лексика відповіді явно трансформувалася). З нею я знайома з 1935 року.

Розмов із питань контрреволюційної роботи у мене з Д. не було. Про свій зв'язок з консульствами іноземних держав і виконувану за їхніми завданнями роботу Д. мені не розповідала.

Питання: — Чи знаєте ви Х. і що вам відомо про його антирадянську шпигунську діяльність?”

Відповідь: — З Х. я знайома з 1924 р. Познайомилася з ним, коли він навчався в мого чоловіка.

1934 року Х. очолював видання художнього журналу “Образотворче мистецтво”, в якому я брала активну участь і систематично зустрічалася з Х. у справах.

Розмов на антирадянські теми у мене з Х. не було.

Питання: — Слідство встановило, що ви для шпигунської роботи зв'язали Х. із співробітниками польського консульства у Києві.

Чи визнаєте це?”

Відповідь: — Визнаю, що я підтримувала зв'язок з Х., але жодних розмов із питань шпигунської роботи в мене з ним не було, так само й Х. я ні з ким (в оригіналі “нісцем” — одним словом) не зв'язувала із співробітниками польського консульства в Києві (слідчий заплутався з відмінками вкінцець).

Записано з моїх слів правильно, протокол мені прочитано, в чому й розписуюсь.

С. Налепінська-Бойчук.

Допитали: нач.(альник) III відд. (ілення) 4 відділу УГБ НКВД

ст.(арший) лейтенант держбезпеки Ліфар

нач.(альник) райвідділення

сержант держбезпеки Миненко”.

Тут з документів востаннє лунав живий голос Софії Налепінської-Бойчук. Пізніших її текстів немає жодного ніде.

Далі у справі підшито витяги із зізнань П. та С., які її оскаржили, і йде винувальний висновок, датований 3 листопада 1937 року. Відтворюю його в оригіналі:

“УГБ НКВД УССР вскрыта и ликвидирована антисоветская украинская националистическая организация, ставившая своей задачей насильственное свержение советской власти на Украине и установление фашистского строя.

Одним из активных участников являлась в

качестве обвиняемой Налепинская-Бойчук Софья Александровна.

Следствием установлено, что Налепинская-Бойчук С. А. поддерживала связь организации с польским консульством, от которого организация получала директивы о своей антисоветской работе”¹.

Документ констатує, що покаючих зізнань про себе професорка не дала. Однак “уличається показаннями активних учасників організації П. і С.” Наведено їхні обмови. І слова Налепінської: “Я признаю, что была близко знакома с Л., С. и П., которые арестованы за контрреволюционную деятельность”². Автори документу вирішили, що у них все сходиться. Отож підбивають підсумок:

“На основании изложенного (!) обвиняется:

а) являлась участником антисоветской националистической террористической организации, ставившей своей главной задачей насильственное свержение советской власти на Украине и установление фашистского строя;

б) осуществляла связь организации с иностранными разведывательными органами, т. е. в преступлениях, предусмотренных ст. 54-6 и 54-11.

На основании вышеизложенного след. дело № 384 подлежит рассмотрению тройки при киевском областном управлении НКВД.

С 12 июня содержится в киевской тюрьме и с сего числа перечисляется за тройкой.

Зам. нач. отделения

Придатко

Согласен: нач. III отд. IV отд.

Лифарь

Утверждаю: нач. IV отдела капитан Хатеневер”³

Аркуш 50, довідка. “Строго секретно”. 6 грудня 1937 року Софію Налепінську-Бойчук засуджено по першій категорії (протокол № 473). Виконано вирок 11 грудня 1937 року.

Начальник 1 відділення 8 відділу УГБ лейтенант: Гроссман.

Так не стало мистця.

Потім на сцену вийшли державні мародери. Вони зайнялися конфіскацією, хоча художницю засудили до розстрілу без конфіскації.

Наприкінці горбачовської перестройки, у грудні 1988 року троє полковників і один підполковник ухвалили: постанову НКВД СРСР і прокурора СРСР “отменить, а уголовное дело прекратить за отсутствием события преступления”⁴. Відтак давню помилку виправлено: постанови про розстріл немає, і немає кримінальної справи. Чиста робота! У явно запізній реабілітації є тільки один гандж. Хлопці не відмінили “события расстрела!” Вони не відмінили сам розстріл, не зупинили постріли, що пролунали в катівні.

Лишається питання, навіщо здалась НКВД така справа, навіщо її зберегли, більше того, навіщо створили? Думається, державі був потрібний документ, щоб знати, де подівся громадянин, адже людина в цій країні, як відомо, була завжди найбільшим капіталом. Справа документувала, що

Закінчення на стор. 29

ЧИ МАЄ УКРАЇНА ІСТОРІЮ?

[Радіокоментар на радіопрограмі Українського Освітньо-Культурного Центру у Філядельфії з нагоди презентації першого англomовного тому "Історії України-Руси" Михайла Грушевського.]

Очевидці, колишні депутати Верховної Ради, згадують у своїх споминах як проходила в парламенті молодій українській державі боротьба за національну символіку. Із цих спогадів ми знаємо, що синьо-жовтий прапор був прийнятий без великого спротиву, але за державний герб — тризуб виникла була запальна дискусія і полеміка, справжня політична боротьба. Для стороннього ока це може видаватись дивним: раз зроблено цей перший крок, другий повинен бути, здавалось би, набагато легшим. Та ба! Інший державний символ може не викликав би такого спротиву, але тризуб — це був знак князя Володимира, це було не просто графічне зображення герба новоствореної держави — це була недвозначна претенсія на історичну тяглість на давню Київську Русь...

А Київська Русь, як відомо, як і на сході Європи, так і в західному світі від століть вважалася коліскою великої російської імперії. Історія Київської Русі — цієї могутньої середньовічної європейської держави — з усіма її надбаннями в праві, архітектурі, літературі — від Руської Правди, Собору святої Софії, до "Слова о полку Ігоревім" — вивчалася і пропагувалася і в самій імперії, і в усьому світі як історія і культура Росії.

Нещодавно найповажніший американський славістичний журнал "Slavic Review" присвятив майже цілий окремих номер дискусії на тему "Чи має Україна історію?" Не була це дискусія створена явними ворогами України. Навпаки. Питання було поставлене провокативно, але з науковою неупередженою метою: чи має історію бездержавний, неісторичний народ, присутність якого непомічена в історичній науці? Бо хочемо ми того чи ні, хоч люди-народи творять історію день-у-день, та місце в історичній науці здобувають народам тільки вчені-історики.

Право українського народу на свою історію у науці виборів Михайло Грушевський. Перші томи його великої праці "Історія України-Руси" появилися на переломі 19-го і 20-го століть, коли Грушевський був професором історії у Львівському університеті. Поява цієї праці була подією епохального значення, це був переломний момент в українській історіографії. Грушевський перший зібрав і проаналізував у систематичному зводі науково перевірені відомості історії України, і об'єднав їх провідною думкою про тривалість історичного процесу українського народу на заселеній ним території. Десятитомна "Історія України-Руси" Грушевського починається від початків людського поселення на землях України і закінчується в

другій половині 17-го століття. Цю велику працю у 1950-их роках було переведено еміграційним видавництвом "Книгоспілка" в Нью-Йорку. В домах свідомої української інтелігенції в Америці і Канаді майже всюди знайдете це, рідкісне вже сьогодні, видання. У незалежній Україні історія Грушевського — донедавна заборонена і виключена з бібліотек — передруковується в журналах і книжковими виданнями, стає підставою для відродження національної свідомості й самоутвердження.

Михайло Грушевський був людиною геніального обдарування. Але геній однієї особистості не вистачає для процесу культуротворення. Це найкраще можна проілюструвати на прикладі Шекспіра. Шекспір став чи не найбільшим письменником світу не тільки тому, що він був геніальним англійським поетом і драматургом. Він виріс на повну величину завдяки багатотисячній армії критиків, дослідників, режисерів, акторів, перекладачів, видавців, вчителів і завдяки багатьом мільйонам зацікавлених його творчістю читачів.

Ми маємо щастя, що в наш час, коли незалежна Україна відновила свою державність на землі із давніми княжими і козацькими традиціями, тут за кордонами батьківщини — немов на перекир песимістам, які пророкують швидкий занепад нашої діаспори — знайшовся гурт ентузіастів, які довершили маленького чуда. Таким своєрідним чудом я вважаю запланований англomовний переклад повної десяти томної "Історії України-Руси" Грушевського і появу на книжковому ринку першого репрезентативного тому цієї серії. Це не є просто поява нової книжки. Це — одна із тих великих колективних акцій української громади, таких як видання енциклопедії українознавства, або установа україністичних катедр в американських університетах, акцій що є наріжними каменями нашої культури. Для здійснення такого задуму потрібні були вчені історики, які могли дати напрям і організаційні рамки такої роботи, фундатори, що розуміли потребу і коштовність такої довголітньої праці, колектив перекладачів, редакторів, дослідників і солідне академічне видавництво. І такі люди знайшлися. І ось, ми маємо сьогодні в руках прекрасну книжку, що її з гордістю можемо показати нашим англomовним приятелям: "History of Ukraine-Rus". Для всіх, хто знає з яким трудом пробивається в американський науковий світ українська історіографія, для покоління, яке аж надто добре пам'ятає, що Україна для американців була донедавна абсолютна terra incognita — не може не викликати звору-

шення простенький, але який же вимовний підзаголовок: Volume One: From Prehistory to the Eleventh Century. І не менше зворушлива мистецька суперобкладинка книжки, де зображена деталь прекрасного різьбленого в золоті мистецького скитського нашійника. Чи пригадуєте яке захоплення

викликало, показане вперше в американських музеях, скитське золото? Оце мистецьке золото символізує давню культуру України. Тисячолітні поселення нашої землі не можуть не викликати подиву і гордості за наших предків. Молода нація? Тільки-що створена держава? А ось вам і наша історія.

НАТАЛІЯ КАШКАДАМОВА

ВІТАЄМО СЛАВНУ УКРАЇНСЬКУ ПІЯНІСТКУ — ДАРІЮ ГОРДИНСЬКУ-КАРАНОВИЧ!

Дарія Гординська-Каранович. Daria Hordynska-Karanovych.

Десять років тому у листопадовому номері "Нашого Життя" за 1988 рік, вітаючи зі сторінок журналу Дарію Каранович, писав Роман Савицький: "Як піаністка, педагог, рецензент і, врешті, як довголітній президент Українського Музичного Інституту Америки, вона ввесь час у вирі мистецько-громадського життя, в процесі творчих ідей, і на підсумки проробленої праці ще час". Наскільки глибоко він мав рацію, показали наступні роки. І сьогодні, у 1998-му, з повним правом можна повторити слова Р. Савицького підкріпивши їх вагомими доказами у вигляді концертних програм, афіш і газетних статей. Щирий талант української піаністки невтомно дарує слухачам своє мистецтво вже впродовж 70-ти років. Його найвизначніші звершення варто назвати ще раз.

Дарія належить до прекрасної родини Гординських, вельми заслуженої перед Україною

своєю невтомною, плідною і різноманітною працею. Батько — історик літератури, дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка Ярослав Гординський у 20-их рр. викладав в Українському тайному університеті Львова. Мати, Олена Гординська, віддавала себе сім'ї, але завжди знаходила час і для активної громадської праці, дбаючи про малих сиріт, інвалідів війни, тифозних військовополонених. Троє братів: Богдан — лікар, Володимир — біохемік, Святослав — мистець, — досягли кожен у своїй галузі видатних успіхів.

Свою освіту Дарія Гординська здобула у Вищому музичному інституті ім. Лисенка у Львові, де десять років навчалася у Василя Барвінського.

Педагог мав великий вплив на юну піаністку, як своїми естетичними й професійними ідеалами, так і ідейними переконаннями, став для неї зразком на все життя. Лекції Барвінського були творчими: він не тільки формував виконавську

техніку учня, але й розвивав його особистість, прищеплював глибоке розуміння музики. Ніколи не нав'язував свою думку, а заохочував власні знахідки учениці і, коли Дарія грала його твори, казав, що вона зуміла відкрити в них щось нове, гарне, чого сам досі не помічав. Вже в учнівському віці Гординська регулярно виступала в концертах, що були важливою складовою навчання в Музичному інституті. 1928 року удвох з однокурсницею Дарією Герасимович підготувала вечір чеської музики, в якому вперше у Львові прозвучали дві сюїти Йосифа Сука, Героїчна соната та поема "Пан" Вітезслава Новака.

Цінуючи небуденний талант своєї учениці В. Барвінський скерував її у 1929 році, після закінчення Музичного інституту, для вдосконалення до Відня, де в цей час знаходилося чимало українських студентів та музик. Щира любов до музики, відкритий і привітний характер допомогли молодій піаністці легко увійти до віденського музичного життя і невдовзі вона стала незмінним учасником ансамблів з австрійськими та українськими інструменталістами і співаками. У Віденській музичній академії була однією з улюблених учениць професора Пауля Вайнгартена, який особливо цінував її розуміння слав'янської музики. "Ті з українських мистців, що мали і вміли що показати, тут не розчарувалися: зокрема, вони могли бути горді з того, що твори української музики, бодай частково, внесли у світовий репертуар. Тому, теж Відневі судилося дістати свої сторінки в історії української музики", — написала пізніше Д. Гординська у статті "Українська музика у Відні" (рукопис).

1933 року вона взяла участь у Другому міжнародному конкурсі піаністів-виконавців у Відні. Це були дуже почесні конкурси свого часу серед лавреатів яких — Діну Ліпатті, Монік де Брюшольрі, Болеслав Кон, Яків Флієр та Еміль Гілельс. Д. Гординській довелося стартувати з п'ятистами суперниками, проте вона успішно пройшла через складні випробування, увійшла до фіналу, (де залишилося лише 12 конкурсантів) і була нагороджена почесним дипломом.

Професійні інтереси міцно прив'язали Гординську до Відня, тут вона й одружилася, тож надовго залишилася в Австрії. У 30-х та 40-х роках піаністка вела там надзвичайно напружену концертну діяльність, про рівень якої дозволяють судити програми виступів. Ось одна з них: Бах-Ліст — Органна фантазія і фуга соль мінор; Бетговен — Соната (Пасторальна), ор. 28; Шуман — Крейслеріяна, ор. 16; Шопен — Баляда соль мінор, ор. 23. (Концертна зала ім. Шуберта у Відні, 1941).

У виконанні музичної клясики завжди виявлялася висока фаховість піаністки, відчутна, зокрема, у досконалому мистецтві звуковидобування. У неї багата палітра штрихів, на рідкість точних і ясних, що мають найрізноманітніші

інтерпретаційні функції. Мелодійна природа її піанізму проявляється у рельєфному виконанні голосів музичної тканини. Вона трактує фортепіано як різноголосий ансамбль, надає окремої барви кожному звукові у гармонічних співзвуччях.

Виступаючи в Австрії не забувала і про рідне місто. 1938 року привезла до Львова концертну програму, що стала підсумком її систематичної роботи над інтерпретацією української музики: Левко Ревуцький — 4 Прелюди; Василь Барвінський — Українська сюїта; Віктор Косенко — Поема, ор. 5 № 1; Тарас Микита — Варіяції на тему чумацької пісні; Нестор Нижанківський — Мала сюїта; Микола Колесса — "Картинки з Гуцульщини"; Станислав Людкевич — Пісня до схід сонця. (4 лютого. Велика зала Музичного товариства ім. М. Лисенка). Чи багато знаємо таких монопрограм з української фортепіанної музики в 90-х роках? Гординська-Каранович в її виконання вклала і душу, і високе фахове вміння, показала стильове розмаїття української музики.

У 50-х рр. Гординська-Каранович переселилася до Америки і тут звернулася до музичної педагогіки, пов'язавши надалі свою долю з Українським Музичним Інститутом Америки. Проте, концертувати не припиняла ніколи, бо потреба говорити музикою зі слухачами — це найістотніша риса її особистості. Творче обличчя піаністки набуло визначности у своїх найважливіших прикметах, а основу репертуару складала музика романтична і українська. Ось типова програма: Шуберт — Варіяції сі-бемоль, мажор; Брамс — Рапсодія сі мінор; Шуман — "Метелики"; Ревуцький — Прелюдія мі-бемоль мажор; Скрябін — Етюд ре-дієз мінор; Рудницький — Соната; Шопен — 2 Ноктюрни та 2 Етюди. (Інтернаціональний інститут в Баффало, 1954).

Дарія Каранович має особисту манеру піаністичного висловлювання, і у цьому криється якийсь симпатичний роздум, вагання — ніби не все тут відомо заздалегідь, а вирішується у процесі виконання. У неї свій особливий підхід до фортепіано (як і до людей), завдяки чому навіть найбільш негідатливий інструмент озивається під її руками приємним голосом. Індивідуальність піаніста, як відомо, найвиразніше проявляється в агогії. Д. Каранович вільно володіє часом виконання, підкоряє його своєму висловлюванню. Свободою, пластичністю і рухливістю її ритм близький до мовленого слова. Характерний прийом — виділення важливих інтонацій відтяжкою. Звертає на себе увагу, що всі особливості її виконання (випуклість мелодійних зворотів; неспішний рух і багатство агогічних відтінків; підкреслення контрапунктів у фактурі; тонке варіювання штрихів) ведуть до деталізації твору. Однак, жодна з інтерпретацій Каранович все ж не позбавлена цілісности та логічности. Цементуючу роль відіграє

гармонія. Піаністка дуже уважна до неї — як до емоційного змісту звучання, так і до логіки гармонічних зв'язків: любить глибоко і звучно виділяти “фундамент” басів, послідовно розкриває сенс гармонічного розвитку, як каркасу музичної форми. Вона підкреслює композиційну будову твору, відчутно, але тактовно розмежовуючи окремі його розділи.

Була на творчому шляху Гординської-Каранович ще одна дуже важлива зустріч зі вчителем — В. Барвінським. Власне кажучи, не забувала про нього ніколи, шанувала і берегла кожну згадку. З вогню війни, як найдорожчу коштовність, порятувала ноти “Української сюїти”, чим неабияк прислужилася рідній культурі, бо на батьківщині не вдалося зберегти цього твору від вогнища радянської інквізиції. Постійно слідкувала за долею композитора і боляче переживала несправедливість його засудження. Коли В. Барвінський повернувся з заслання додому, Д. Каранович вже була у США і побачилася зі вчителем їй так і не довелось. Тож звернулася до музики: у 1963 р. підготувала монографічну програму з творів Барвінського і здійснила з нею спеціальне концертне турне для вшанування його пам'яті, об'їхавши 8 американських міст — Нью-Йорк, Ньюарк, Філадельфію, Клівленд, Дітройт, Міннеаполіс, Чикаго і Торонто. Для американських слухачів це стало знайомством з невідомою їм високохудожньою сторінкою українського мистецтва. А для нашої культури — це неоціненний досвід збереження традиції яку на батьківщині всіляко намагалися знищити.

Артистка все ж таки повернула цю традицію додому, та лишень у 1990 році, коли після більш, ніж півстолітньої перерви, знову ступила на рідну землю. Сучасних львівських музик, для яких

саме ім'я її було вже легендою, здивувала готовністю й бажанням виступати, доброю піаністичною формою і технічною вправністю, невимушеною й простою поведінкою. Виявилася типовою львів'янкою: невисока, завжди усміхнена, з білосніжним волоссям і жвавими, веселими та водночас уважними очима. Цього разу Дарія Гординська грала у Львові різноманітну програму з творів Баха, Шопена, Моцарта, Ревуцького й Барвінського. Її виконавський стиль був незвичним для львівських слухачів свободою поводження з класиками, неакадемічною манерою інтонування. Піаністка зовсім не вписувалася до норм, прийнятих добою звукозапису, легко ставилася до дрібних похибок у виконанні, з надлишком компенсуючи їх красою звучання чи віртуозністю. А водночас її гра виявилася дуже близькою і зрозумілою нам своєю українською щирістю, виразністю, тонким музичним чуттям. Львів'яни відкрили для себе видатну українську піаністку, мистецтва якої досі не знали, і зрозуміли, що вона є невід'ємною частиною вітчизняної музичної культури.

І ще одна концертна програма — Сітон-Гол Університет, 1-го листопада 1992 року: Бах — Прелюдія і фуга соль мажор (II том ДТК); Бетговен — Соната № 17, ре мінор, ор. 31, № 2; Барвінський — Канцона; Ревуцький — 4 Прелюдії; Шопен — Баляда № 1, соль мінор, ор. 23.

У цьому — сьогоднішня заслуженої піаністки і незамкнена перспектива її творчого шляху.

Від усіх читачів “Нашого Життя” вітаємо членку СУА Дарію Гординську-Каранович зі славним 90-літнім ювілеєм. Бажаємо невичерпного надхнення і творчих радостей у служінні високому мистецтву Музики.

З роси і з води Вам, прекрасна Піаністко!

АСЯ ГУМЕЦЬКА

З МИНУЛОГО — В МАЙБУТНЄ

За останні роки багато з нас, “діаспорців”, побувало в Україні, відвідало рідні села або міста, побачилося з членами родини. Дехто поїздив по країні як турист, познайомився з небаченими раніше місцевостями. Ще інші їхали по справах, пов'язаних з роботою. Повертаючись, ділилися враженнями — в одних це були й плюси й мінуси, в інших переважало все негативне. Сьогодні вже нікого не здивує розповідь про відвідини рідних земель. Як мені сказали в редакції, наші журнали й часописи неохоче друкують подорожні розповіді, бо в них майже нічого нового немає. Я нещодавно повернулася зі своєї четвертої подорожі в Україну

й не збиралася писати ніяких травелогів, однак передумала й вирішила написати про свої пережиття, бо вони, на мою думку, торкаються не тільки моєї особи.

Ми з сестрою Мірталогою поїхали до нашого рідного міста Харкова, щоб взяти участь у відкритті меморіальної дошки на будинку, де в 1920-их роках жив і працював наш батько Сергій Пилипенко. Для тих, хто не знайомий з цим прізвищем, подаю короткі дані: письменник, видав біля 30 книжок — байки, оповідання, літературні нариси; журналіст, редактор, засновник Музею Шевченка, директор Науково-дослідного інституту

ім. Т. Шевченка, засновник спілки селянських письменників “Плуг”. Комуніст. У 1933 році заарештований, як “ворог народу”. Замордований у тюрмі в 1934 році. Посмертно реабілітований в 1960-их роках за часів хрущовської “відлиги”. У 1992 році у видавництві “Мартиролог України” накладом у 400 примірників вийшла невеличка книжка спогадів про Пилипенка. У післямові Олександр Мукомела, дослідник творчості Пилипенка, пише про нього, як про “літописця нашої трагічної історії”, людину, що зробила надзвичайно багато для відродження української національної культури і яку сьогодні недооцінюють. І ось у червні цього року в Харкові було відзначено пам’ять Пилипенка саме як видатного громадського діяча. На відкриття меморіальної дошки численні прийшли представники міської та обласної харківської адміністрації, прийшли письменники, поети, журналісти, викладачі й студенти університетів. Був принаймні один колишній в’язень сталінських концтаборів, з яким я розмовляла. Було й багато колишніх комуністів — адже в Україні — принаймні у містах — кожний другий сьогодні це або колишній комуніст або комсомолец. Але усіх цих людей привело на цю урочистість щось спільне: почуття приналежності до української нації і бажання пошанувати пам’ять людини, яка жила й творила для добра України. Виступали з промовами — щирими, від серця й більш офіційними. Прийшла черга виступити й мені. І ось що я сказала:

Коли я збиралася в цю подорож і думала, що маю сказати про батька, то мені чомусь ішли на думку слова галицького поета Михайла Кураха, написані в пам’ять полеглих січових стрільців:

*Коли ви вмирили
вам дзвони не грали,
ніхто не заплакав
над вами.*

Так, думалося, і про батька можна сказати. І ще пригадувалися Шевченкові слова:

*І не пом’яне батько з сином,
Не скаже синові: “Молись!
Молися, сину! За Україну
Його замучили колись”.*

Нашого батька теж “замучили за Україну”, і за нього ніхто не молився — ані друзі, які в Бога не вірили, ані ми з сестрою, бо нас малих не вчили вірити й молитися. Тож тепер, нарешті, настав час, коли можемо пом’янути батька й помолитися за нього як слід:

“Боже, дай душі його возраду. За життя він Тебе не знав і не любив, але любив людей більше ніж себе самого, готовий був ділитися останнім шматком хліба, останньою сорочкою. Готовий був віддати за них своє життя — і віддав

— отже жив по-Божому, сам того не усвідомлюючи. І мріяв про майбутнє людське братерство, жив і працював для цього, тільки помилявся, думаючи, що цього можна досягнути революційним насильством і кров’ю. Прости йому, Боже, цю помилку, бо вона йшла з розпуки, коли в серці “клекоче гнів”, а розум “кипить” і заважає бачити суть людського існування. Не суди його, Боже, за те, що, йдучи за своїми переконаннями, брав участь у колективізації, яка привела до загибелі мільйонів селян, селян, яких він так любив. У душі він був люблячою, співчутливою людиною. Тобі, Боже, відоме його серце. Ти знаєш, як він врятував від голоду селянку, що втекла з села й блукала вулицями Харкова того голодного 33-го року. Ти бачив, як він затулив своєю широкою спиною розбите вікно у вагоні, щоб захистити від протягу молоду матір з дитиною, і у висліді дістав запалення легенів. Ти знаєш, як він подарував бідній прибиральниці ордер на пальто, якого сам не мав. І ще багато прикладів батькової жертвенності можна б згадати, але Ти, Боже, усе знаєш. Отже, молюся до Тебе, Боже, будь ласкавий до цієї чудової людини, чудового батька, громадського діяча, відданого українській справі, людини чесною, яка не лукавила ні в чому ні з ким. Помолімся за його душу, вона того заслужила.

І помолімся також за інших, таких, як він, його однодумців, тих, хто щиро вірив у ідеал братерства, але йшов до нього мильним шляхом. Пробач їм, Боже, як і ми їм пробачуємо. Амінь”.

Люди плакали, дехто хрестився. А дехто скривився: мовляв, чого вона згадує батькові “гріхи”, як на сповіді? Навіщо згадує про колективізацію, участь у компартії — це краще соромливо замовчувати. Проблема “батьків і дітей” — яка вона складна й болюча! Хто знає, скільки сьогодні в Україні дітей стоїть перед цією проблемою. Та й не тільки в Україні. Ось недавно в американській газеті були надруковані спогади однієї жінки: її батько був поліцаєм, а це були 60-ті роки, коли американська молодь демонструвала проти війни, а поліцію називали свинями. Ця молода американка виростала, боячись признатися, ким працює її батько, і щойно тепер вона перестала цього соромитися, навіть гордиться, що батько втримував порядок. Це, звичайно, приклад не аналогічний нашому, лише він ілюструє почування дитини у середовищі, яке негативно дивиться на певне заняття чи переконання. В Україні роками комунізм був державною примусовою ідеологією, і раптом усе змінилося: діти розгублені. Це їм, а не їхнім батькам, доведеться крокувати з минулого у майбутнє — ця путь нелегка. Побажаймо їм щастя.

Харків, 21 червня 1998 р

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

СКЛАДАЄМО ЩИРУ ПОДЯКУ!

ЖЕРТВОДАВЦЕВІ, ЯКИЙ БАЖАЄ БУТИ АНОНІМНИМ, ЗА ЩЕДРИЙ ДАР У СУМІ 10,000.00 ДОЛ. НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ".

МАРІЇ ПОЛЯНСЬКІЙ ЗА ДАТОК 1,000.00 ДОЛ. ЧЕРЕЗ 86-ИЙ ВІДДІЛ СУА НА ФОНД РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ СУА.

УПРАВІ І ЧЛЕНКАМ 119-ГО ВІДДІЛУ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, ЯКІ НА ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРАХ ПОСТАНОВИЛИ СКЛАСТИ 500.00 ДОЛ. НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ".

ПІДТРИМКА І РОЗУМІННЯ ПОТРЕБ ОРГАНІЗАЦІЇ Є ПРИКЛАДОМ І ЗАОХОЧЕННЯМ ДО ДАЛЬШОЇ ПРАЦІ.

ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ.

ВІТАЄМО

Вітаємо протоколярну секретарку Головної Управи СУА Варку Бачинську на пості радної УНСоюзу. В. Бачинська вибрана на 4-річну каденцію 1998-2002 рр. на 34-ій Конвенції Українського Народного Союзу, яка відбулася 14-19 травня в Торонто, Канада.

20 липня, Вашингтон, Д.К. На запрошення віцепрезидента США Алберта Гора, напередодні його від'їзду в Україну, відбулася зустріч у Білому Домі з керівниками українських американських організацій, де обговорювано питання співпраці урядів США та України. Союз Українок Америки представляла його голова Анна Кравчук, яка виступила у справі охорони здоров'я жертв Чорнобиля, зокрема дітей та жінок які живуть в Чорнобильській зоні. Віцепрезидент у своїх промовах включив не тільки трагедію нуклеарної катастрофи, але також голодомору в Україні та його трагічну 65-ту річницю.

29 липня, Гантер Колледж, Н.Й. Відбулася конференція спонсорована Департаментом жіночих студій в Гантер Колледжі у справі торгівлі жінками з України. Представниками від Союзу Українок Америки була заступниця голови для справ зв'язків Ірина Куровицька, член Екзекутиви

для справ преси Ярослава Рубель та інші союзнянки.

1 серпня, Клівротер, Сенді Гук, Н.Дж. День союзнянки Округи Нью-Джерсі. Голова Округної Управи Нью-Джерсі Марія Полянська привітала присутніх. Головним доповідачем була заступниця голови СУА Ольга Тритяк яка поділилася успіхом конкурсу "Природа і ми". Мирослава Стахів прочитала декілька нагороджених творів, а малюнки менших учасників конкурсу можна було оглянути в будинку Клівротер. У програмі брали участь відділи Округи. У дружній, родинній атмосфері союзнянки провели соняшний день над морем.

16 серпня, Кергонксон, Н.Й. День союзнянки Округи Нью-Йорк. Екзекутиву СУА репрезентували Ірина Куровицька і Ярослава Рубель. Голова Округної Управи Нью-Йорк Олександра Кіршак привітала присутніх. Головним доповідачем була головний редактор журналу "Наше Життя" Ірена Чабан.

У розважальній програмі брали участь мистці з України. Вела програму голова новоствореного 123-го Відділу СУА — Уляна Кекиш-Солоденко.

День союзнянки Округи Н.Дж. UNWLA N.J. Council "Sojuzanka Day" at Clearwater, Sandy Hook, N.J.

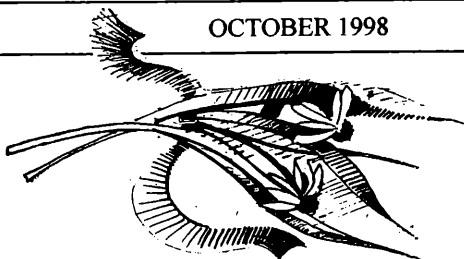
OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America, Inc.

VOL. XLIX

OCTOBER 1998

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

LEST WE FORGET - A TRIBUTE TO DR. TEODOZIA SAWYCKYJ

by ANNA KRAWCZUK

Maria Teodozia was born in the village of Lezhahiv Ukraine on June 1, 1917, into the large family of Rev. Ivan and Maria Tuna Klufas. She graduated from Lviv's Ridna Shkola in 1936 and enrolled in Lviv University as a law student. Her studies at Lviv University were interrupted by the turmoil of World War II. In 1949, with her husband Zinowij and two small children, Jurij and Handzia, she emigrated from a displaced persons camp in Germany to Utica, New York. Ambitious and determined "Dozia" completed her studies in 1969 at the Ukrainian Free University in Munich, Germany, with a Ph.D. in political economy and international law. Employed by the Oneida County Social Services, Dr. Sawyckyj was a social worker, retiring in 1981. She also studied and lectured at Utica College and, because of her great appreciation for art, studied at the Munson-Williams-Proctor Institute, gaining an insight into pottery and ceramics. She loved Ukrainian arts and crafts and was a specialist in Ukrainian Easter egg (pysanky) writing, an art she passed on to younger Ukrainian Americans. She and her family generously supported the Ukrainian Museum in New York, believing in its cultural importance. A historian at heart, she collected oral histories about the Ukrainian independence movement in the 1920's and 1930's, chronicled her family's 100 year history, and wrote many articles. In the last years of her life, she produced and co-edited a book about the "Ridna Shkola" in Lviv which was published shortly before she passed away. Her ideals and love for Ukraine were passed on to her children and grandchildren. A realist, she accepted the diagnosis of terminal cancer with courage, grace and a love of God. Surrounded by the warmth of family love and devotion, she crossed over on May 9, 1998 and was buried at St. Andrew's Ukrainian Orthodox Cemetery, in South Bound Brook, NJ.

The ranks of the Ukrainian National Women's League of America, Inc., were enriched, when, in 1949, Dr. Teodozia Sawyckyj became a member of UNWLA Branch 57 in Utica, NY. Newly arrived in the USA and determined to raise and educate her children, Dr. Sawyckyj also devoted her time to activities of our organization, both in Branch 57 and in the Regional Council. At the XVth UNWLA Convention, Dr. Sawyckyj was elected to the National Board as Social Welfare Chair. She understood that keeping Ukraine's name alive during the years of the Soviet regime and enslavement was a huge task that fell on Ukrainians in the diaspora. This could be accomplished only through education. Since 1967, the work of the UNWLA Social Welfare chair included sending minimal aid to Ukrainian students in Brazil and some covert assistance to Poland. Aid to students in Ukraine was impossible.

The program had to be coordinated, centralized and funded and Dr. Teodozia Sawyckyj made herself responsible for this huge undertaking and founded the UNWLA Scholarship/Student Sponsorship Program. Writing countless articles, she appealed to Ukrainian people of good will in the USA, Canada and Australia for support. UNWLA Branches, various organization and individuals responded and became sponsors of students of Ukrainian descent in Brazil. A 1975 trip to Brazil, Argentina and Paraguay with daughter Handzia strengthened Dr. Sawyckyj's determination to give underprivileged students of Ukrainian descent the opportunity to achieve higher education in their adoptive countries. As citizens, proud of their Ukrainian heritage, they would continue to protect their ethnicity and the country of their ancestors.

Dr. Sawyckyj realized that one of the most important requirements for scholarship recipients was learning the Ukrainian language, the unifying force of Ukrainians in the diaspora. Her vision was rewarded 30 years later when

Ukrainian became an official second language in grades 4 through 12 of public schools in the states of Parana, Santa Catarina and Rio do Jul in Brazil. The director of methodology for implementing this policy is Magdalena Lozovei, a former UNWLA scholarship recipient. Ms. Lozovei is also the founder of the Association of Ukrainian Language Teachers in Brazil.

At the UNWLA Convention in 1981, Dr. Teodozia Sawyckyj was elected First Vice president to President Iwanna Rozankowskyj and the Social Welfare chair became the responsibility of Anna Krawczuk. The scholarship program continued and expanded. At the XXth Convention in 1984, a separate Scholarship program chair and committee was established (headed by Anna Krawczuk from 1984 to 1993) and was expanded to include needy students in Romania, Yugoslavia, and Ukraine. Under Luba Bilowchtchuk's leadership since 1993, the program has grown tremendously in Ukraine and other countries, thanks to the generosity of UNWLA Branches and Sponsors. To this day, the procedures and requirements are those established by Dr. Sawyckyj. In August 1997, a UNWLA Scholarship Bureau was opened in Matawan, NJ, where archives of hundreds of graduates as well as current files are kept. Former scholarship recipients are active members of their communities in their respective countries, some with doctoral degrees in the field of Ukrainian studies. At the XXIst UNWLA Convention in 1987, for her foresight, determination and countless volunteer hours, Teodozia Sawyckyj received the highest UNWLA award -- the UNWLA Honorary Membership.

Her shining example in tolerance, patience, and understanding of others, even under the most trying circumstances, will glisten forever in my memory and I thank God that our life paths crossed in 1973. She will remain in my heart and in the hearts of the hundreds of students who benefited from the scholarship program she loved and worked for. Her legacy lives on and will continue with the newly established Dr. Teodozia Sawyckyj Memorial Fund within the UNWLA Scholarship Program.

IT'S ALMOST HERE INFLUENZA SEASON 1998-99

by Dr. IHOR MAGUN

Influenza is a devastating viral disease which occurs on an annual basis in the United States. It is associated with significant mortality and morbidity, accounting for an average of 20,000 deaths per year in the United States. Many of these deaths could be prevented by the administration of the influenza vaccine which reduces the risk of infection and significantly reduces the severity of the illness in those individuals who become infected. The Advisory Committee on Immunization Practices recommends that the influenza vaccine be administered to the following "target group": all adults over the age of 65, health care providers, adults and children in long-term care facilities, immuno-compromised adults and children and their household contacts, adults and children with chronic diseases, women in the second and third trimester of pregnancy or any trimester if there is an underlying chronic medical problem and lastly, children on long-term aspirin therapy.

While most cases of influenza are first reported in December, mid-October is the optimal time for the influenza vaccine to be administered because the response of the antibodies occurs when an individual is most likely to be exposed to the influenza virus. However, the vaccine can be administered earlier or later and still be beneficial, even if it is administered during an influenza epidemic. There is evidence that some benefit from the vaccine can be seen as

early as one week after administration.

The 1998-1999 influenza vaccine contains three components: A/Beijing, A/Sydney, and B/Harbin. These antigens are listed to demonstrate that the types of influenza strains vary annually and influenza immunization must be repeated each year because of the changing structure and type of the virus. Many people abbreviate the word influenza and use the term "flu vaccine", implying that the vaccine covers a broad spectrum of flu syndromes. It must be emphasized that the influenza vaccine protects only from the current devastating strains of the virus; it does not prevent "flu" symptoms such as colds.

The only contraindication to administration of the vaccine is any allergy to eggs or any possible component of the vaccine. Influenza immunization has not been implicated in producing a respiratory "flu-like" illness. The most common reaction has been localized soreness, swelling, and redness in the area of the injection site. Coincidental development of flu-like symptoms is most likely due to the development of a "cold".

The vaccine is covered in full by most insurance carriers and is available in various locations besides a physician's office. I feel strongly that everyone should take advantage of this availability. Do something positive for yourself, or better yet, go get vaccinated with a friend or a relative. You may save a life.

JUNEAU IMPRESSIONS

A Slice of Alaska

by TAMARA STADNYCHENKO

North Sawyer Glacier and icebergs. Tracy Arm Fjord.

It is a trip that you cannot really prepare for the way you prepare for trips to Ukraine, or France, or Disneyworld. It takes you by surprise, dispelling all illusions and replacing them with countless new ones. You can, perhaps, immerse yourself in Alaska lore by reading the novels of James Michner and Edna Ferber and Jack London. For those who prefer non-fiction, there is the the bizarre and riveting *Going to Extremes* by Joe McGinnis. You can also watch re-runs of "Northern Exposure" or documentaries about the Exxon-Valdez oil spill, or summon up from some long forgotten time history lessons about the great Alaska Purchase (once mocked as Seward's Ice Box) or the Klondike Gold Rush. They are all true; they are all false. They are as real and unreal as the corner of Alaska that you finally find, for the biggest truth of all is that Alaska is BIG and a lifetime of trips cannot show you all of it. And so you settle for a slice, a segment, hoping that you can return, to see and experience more of it, to try to resolve at least some of its ambiguities and mysteries.

The mystery that is Alaska is often couched in absurdity. It begins with the first time you mention to people any vague intentions of going there. To Alaska? Everyone assumes that you are taking a cruise. Everyone else assumes you will freeze. And everyone Ukrainian thinks you will run into pianist Juliana Osinchuk. People were surprised and even a little disenchanted when they learned that I was simply flying from Newark to Seattle and then from Seattle to Juneau. And I didn't freeze. It rained some, but mostly it was a pleasant and sunny seventy-five degrees. And I never did bump into pianist Juliana Osinchuk. She lives in Anchorage which is to Juneau as New York is to Chicago.

The airline people who service the lower forty-eight are as baffled as the rest. While I was waiting for my luggage at the airport in Juneau, it sat in Seattle, its Continental Air claim ticket boldly labelled AK, the cargo crew not knowing what to do with it. The Alaska Airline agent who "found" it just by glancing at the claim ticket explained. "It's rather like waiting at Orly Airport in Paris for a suitcase that has been sent to

Tlingit Raven Totem. Carved into bark of tree on Mt. Roberts.

Europe. Nobody knows where it's *really* supposed to go, so it doesn't go anywhere."

In Juneau, the ambiguity deepens. Like Gaul, it is divided into three parts. People live in town or they live in the valley or they live out the road. The town is small; during the tourist season the locals can be easily outnumbered by those arriving on the weekly cruise ships. There may be between twenty to thirty cruise ships a week, each carrying hundreds if not thousands of passengers. The valley is the Mendenhall Valley, dwarfed by the Mendenhall Glacier that doesn't seem to belong where people live. Or maybe it's the people who don't belong. And then there are those who live "out the road". The road is the road that leads forty miles from Juneau to nowhere.

My sister Hanusia lives twenty-one miles out the road and that is where I slept. Sort of. I was in Juneau at the end of May when daylight begins at three-thirty in the morning and ends at eleven-thirty at night. I cannot sleep in daylight and so I didn't.

Sleep or no sleep, every morning was special, a prelude to a new day of discovery. I would ease myself into each with a cup of coffee and a stroll up the boardwalk that leads from the house to the road. Along

the way I would be met by one or more of the members of the neighborhood menagerie Sadie, Betsy, Kino and Rev (the dogs), Ricky and Lucy and Rubio (the cats). Rubio, like my sister, is an emigre from a Manhattan apartment. He has become an Alaskan hunter, specializing in voles which he deposits on the door mat with justifiable pride. Across the street is "Bonnie's property", a semi-cleared plot of ground that has yet to be built upon and offers a spectacular view of the Lynn Canal and the Chilkat Mountain Range. And here, with my canine or feline companions, I would sit, mute and contemplative. It was my "quiet time", a private moment to try to absorb yesterday's sensory overload and prepare for what was yet to come.

I bought a pair of hiking boots before I left home, an \$80.00 investment that paid for itself over and over as I hiked through snow and mud and water or scrambled over slick rocks on endless beaches or defied gravity and sanity by scaling huge boulders merely to see if I could. From one such boulder I saw a couple of sea lions sticking their heads out of the cold waters of Sunshine Cove, barking at each other or at the intruders who had ventured into their space. From another, I saw hump-backed whales spouting water from their blow holes, then flick their tails, then disappear. From another, I watched a bald eagle soaring and then swooping to catch in his talons an elusive fish. I

Alaskan Grizzly

laughed aloud when he dropped it, wishing all the same that he had not. Eagles dropping fish is not all that unusual. A recent article in the local newspaper reported a near catastrophe when an eagle dropped a salmon on the windshield of a low flying plane.

As a respite from hiking, my sister and I took a boat trip up the Tracy Arm Fjord. One hundred and fifty miles round trip, one hundred and fifty thousand impressions and sensations. One tries to capture it on film and finds that it is as elusive as the fish dropped by the eagle. There are glaciers, there are whales. There are seals lounging on icebergs, mothers and their calves, and bears browsing for something along the shoreline. There are mountain goats lazily grazing on the sheerest of mountain surfaces. If you are lucky, the tour boat is owned and operated by native Americans, Tlingits, who chant and tell stories of tribal customs and who somehow know where the next pod of orcas will appear.

The next day we hiked again, ten miles through grizzly bear country, to view the Herbert Glacier. You walk, with some trepidation, through a rain forest, aware of every noise coming from beyond or behind, wondering. The locals joke about it: If you climb up a tree and the bear climbs up to eat you, it's a black bear.

If it knocks you out of the tree to eat you, it's a grizzly bear. If there are no trees and it's eating other bears, it's a polar bear and you are dessert. Near the head of the trail is a rusty relic of Juneau's past, an abandoned automobile, vintage 1930's.

On Memorial Day we hiked through snow on Mt. Roberts and there was an avalanche on a nearby mountain. You hear it before you see it, a low rumble that ends in a crashing crescendo. Snow and rock tumble over each other, leaving a dirty smear.

On other days we visited Eagle Beach, St. Theresa's Shrine, the Bread Line Bluff, the Red Dog Saloon, a museum. I bought t-shirts and helped my sister create a rock garden with rocks collected during our hikes, painstakingly selected for shape and size and color, and carried, sometimes for miles, in a backpack. And so it went.

In quieter moments I perused the *Juneau Empire*, which is dropped off daily by the paper boy. The first five pages are about Juneau. The next seven or so are about Alaska. Whatever room is left over is about the rest of the world. If the stories about Juneau and Alaska are exceptionally lengthy on any given day, there is no rest of the world.

Sunshine Cove.

ANOTHER PATH

by MARY ANN ZAJAC, President
UNWLA Branch 95

UNWLA Branch 95 was born in 1991, formed by women raised and educated in the U.S. who felt that they must never forget about Ukrainian communities and churches, but should also move beyond those boundaries. It presently consists of 17 members who reside in Dutchess and Ulster Counties. They are unique, bright, committed, hard-working and open-minded. They take pride in their Ukrainian roots and are thankful for the opportunity to help fellow Ukrainians while at the same time educating non-Ukrainians about the richness of our culture and heritage. Because we do not live in an area of any significant Ukrainian concentration, it takes much effort to find members, to keep the Branch together, to maintain interest, and keep the fire alive. Working within our local communities, we can expand our horizons and our contacts, and in this way, we can educate those whose paths we cross about our country and our culture. Even though Ukraine is independent, it seems to be receiving, justly or unjustly, much negative press. There is no better way to erase this negative image from people's minds than by presenting a positive image of Ukrainian Americans and by showing our community that we are steadfast in continuing our support of Ukraine.

One noteworthy community event that UNWLA Branch 95 spearheaded was back in February 1996 when the Dutchess County Girl Scouts Council invited us to help with a project. "Veryovka", one of Ukraine's foremost dance groups, would be appearing in Poughkeepsie at the historical Bardavon Theatre. As part of the Girl Scout Fundraiser, the Council bought 500 of the available tickets and would be reselling them at a profit. They asked whether Branch 95 would help them out by holding workshops in Ukrainian arts and crafts. The workshops would be included in the ticket price; only the costs of our materials would be covered. We decided that this was a fantastic opportunity for community public relations and agreed to proceed. Central Hudson Gas & Electric offered the use of its newly renovated auditorium, and the planning commenced. In the end, eight stations were created by our members -- embroidery of book marks, fable readings and songs, folk dance instruction by two young semi-professional dancers, lessons in learning to write one's name in the

Dutchess County Girl Scout Badge

Cyrillic alphabet, pysanky writing and exhibit, gerdany threading, a tour of Ukraine by video, and a taste of medivnyk. The public was greeted with a "Vitayemo" and a Ukrainian flag and map, while bandura music played in the background. Anyone who purchased a ticket through DCGC was entitled to attend; however, the girl scout who completed three workshops earned a badge entitled "An Evening in Ukraine" (see illustration). Designed by one of the branch members, the badge is now being worn by dozens of Girl Scouts in Dutchess County. Another member of Branch 95 painted life size cutout figures of "Natalka Poltavka" and Hutsulka Ksenia" and one and all were invited to have Polaroids taken as one or the other. The girls had fun and it was rewarding for us to witness the enthusiasm and eagerness with which they absorbed our culture. During the concert at the Bardavon, the president of Branch 95 was publicly thanked for the hard work and creative methods branch members used in sharing Ukraine's rich cultural heritage.

Another way in which Branch 95 has interacted with its community is its participation in the "Festival of Trees", an annual Christmas tree decorating competition and auction sponsored by Vassar

Brothers Hospital Mothers Club. Last year, Branch 95 won first prize for its "Carpathian Naturals" theme. Two years ago, the gentleman who bid the highest for our tree gave it to his housebound Ukrainian grandmother. We were told that the sight of this Ukrainian tree evoked much emotion from "Baba". We also participate in other community events such as YWCA fairs, various church bazaars, food fairs, arts & crafts fairs, and pysanka demonstrations.

A recent challenge Branch 95 undertook was very ambitious, somewhat risky, and took many weeks of intense planning, hours and hours on the phone, solicitation, angst, and countless sleepless nights. But in the end, the rewards far outweighed the difficulties, and Branch 95 attained one of its most important longtime goals, that is, to advance into the American milieu. On October 26, 1997, a Medieval Banquet and Fashion Show was held in the Grand Ballroom of the Best Western Conference Center in Poughkeepsie, New York. The event was hosted by Branch 95, played to a full house, and heralded local press coverage both before and after the actual date. This original and unique afternoon was lovingly planned by the 17 members of Branch 95 to raise funds for the UNWLA Chernobyl Fund. Although it was the first time the Branch would attempt an event on such a grand scale, the goals to raise funds and acquaint non-Ukrainians in the Poughkeepsie area with the UNWLA, its charity work, the Ukrainian culture and traditions were overwhelmingly successful.

The Byzantine exhibit at the Metropolitan Museum of Art in New York City was the inspiration for the ideas to carry through the "medieval" theme. The venue chosen was willing to cooperate to the fullest in creating the ambience of a medieval banquet hall. Tables were set in amphitheater style (a U-shape encircling the dance floor, with guests seated only on the outside of the tables facing in towards the dance floor), lighting was primarily candle light provided by large candelabras, tables were decorated with eucalyptus, periwinkle, large silver and burgundy bows, and urns overflowing with fresh fruit. Directly behind the dais was a large, lifelike painting of a Byzantine men's choir, exquisitely painted by one of our talented members, Marianna Szczawinsky. These personal touches contributed to the "oohs and aahs" of the guests when the doors to the ballroom were finally opened.

Before entering the banquet hall, guests were given time to view the extensive Chernobyl exhibit in the lobby of the Inn and to bid for the two pieces of artwork donated for the silent auction. Once the guests

were seated, members of Branch 95 entered, each holding a candle lit in memory of the victims of the Chernobyl disaster. A no-cutlery banquet was served French-style on pewter plates, while goblets of wine were poured. As flavored snow (sherbet) was served for dessert, branch president Mary Ann Zajac narrated a slide presentation (slides graciously provided by Dr. Ihor Sawczuk). Warm greetings from U.S. Congresswoman Sue Kelly (who sent a representative to present a Congressional Commendation), from U.S. Congressman Maurice Hinchey, and from State Senator Steve Saland were read. The well traveled fashion show of historical costumes (borrowed from Branch 64) commenced on the candlelit runway while a professional harpist provided medieval background music. The costumes were modeled by students from Vassar College and several Branch 95 members. The event was then enlivened by a rousing performance by the Voloshky Dance Ensemble from Philadelphia. The Voloshky, who had celebrated their 25th anniversary the night before, traveled three and half hours to help Branch 95 in its efforts.

The event was covered by a report and a photographer from the Poughkeepsie Journal and an extensive article appeared in the following day's edition. Media coverage before the event was extensive. The Middletown Herald Record carried an eye-catching preview entitled "Ukrainians are not just about Pysanky", the Social Editor of the Poughkeepsie Journal voted the banquet as the "Event of the Week", a half hour interview with Alice Orlan (the event co-chair) was aired on a local radio station, and the Poughkeepsie Journal did a pre-event background report with the branch president. Since there are few Ukrainians in the Hudson Valley, this extensive exposure was indeed a coup. Besides complimentary feedback, fundraising goals were unexpectedly met even though expenses were high. Towards meeting these goals, we coordinated and published a 43-page journal which featured background information on the UNWLA, on Chernobyl, on Ukraine and Ukrainians. There were ads and sponsoring messages from local doctors, dentists, and businesses as well as listings of individual patrons and benefactors. In addition, fifteen gift certificates were donated by local vendors as door prizes. This program was indispensable in covering costs as well as providing information to our guests.

A few examples of the rewarding and exciting feedback received after the Chernobyl fundraising event are worth mentioning. A 95-year old German lady traveled 35 miles by taxi to attend our event after reading previews in the newspaper. She stood by the

podium throughout the show so she would not miss a beat and requested a video of the afternoon, whatever the cost. A local resident (surname of McCarthy) invited her parents (her father is of Ukrainian descent) from Syracuse, 150 miles north of Poughkeepsie, to join her and her daughter at the event. During the silent auction, she purchased a watercolor of St. Sophia's Cathedral (painted by branch member Marianna Szczawinsky) as a gift to her father. The representative of the Polish American Club shed tears during the dance performance of the Voloshky Dance Ensemble. A local physician and his wife commented on the common threads they saw between the dances performed by the Voloshky and the dances they had seen performed while visiting Israel. Members of the Vassar Brothers Hospital Mothers Club, who support development of infant/childcare programs in the local hospital, were touched by the Chernobyl exhibit and the slide presentation and found we share a goal, fostering children's health. A middle school teacher of Ukrainian descent called the branch president after the event to tell her about the enjoyable afternoon he and his wife had spent and to ask for a contact at the Ukrainian Museum. He had an interest in the history of Ukrainian money and other historic artifacts. Another phone call received after the event was from an elderly gentleman who had seen the articles in the Poughkeepsie Journal after the event. He wanted to make a donation to the Chernobyl Fund in memory and in honor of his deceased parents who had emigrated from Ukraine. He also requested the address of a Ukrainian newspaper which would put him "in touch" with his background.

Our newest and very enthusiastic member, Marianna Szczawinsky, who contributed her talents by creating the lifelike backdrop of the Byzantine choir and the painting of St. Sophia, was very personally affected by the event. "It is often ironic," she said, "how one particular event can signal the beginning of a personal journey, yet that is what transpired earlier this year. One simple request took me on a journey that reunited me with my heritage." After her participation in our fundraiser, Marianna was asked to write an article for an IBM publication entitled "Spotlight". She is employed at IBM and was originally asked to give a pysanka demonstration as well as put together a Ukrainian exhibit at the "Cultures and Traditions Booth Day" which is held annually at IBM in East Fishkill, NY. In her article dated December 1997, Marianna wrote, "I felt I did not have enough information about the Ukrainian culture to do it justice. Where would I find the materials needed?" Marianna was put in touch with Branch 95.

"Prince Volodymyr and Princess Olha greet guests at banquet."

"The organization's members allowed me to borrow a fantastic array of regional costumes, examples of needlework, woven goods, pottery, woodcraft and a beautiful collection of pysanky. I was thrilled to actually see all the beautiful; items I had previously only heard about. The Ukrainian cultural booth was a success, but when the event was over, I was not ready to abandon the interest and enthusiasm it generated in me. I wanted to be an integral part of such a proud, dynamic group as the Ukrainian Women's League. I wanted to take advantage of a golden opportunity to learn even more about my heritage and to help the organization bring its unique perspective to the many community events it participates in throughout the year. I joined the UNWLA and my first community event with them was a benefit to help the victims of Chernobyl. The event fulfilled its intended purpose. Money was raised for the Chernobyl victims. But in addition, there was a personal benefit. As a result of my working with the UNWLA on the project, I gained a newfound pride in who I am and where my ancestors originated. It took me on a long journey. A journey from simple awareness of my roots to playing an active role in perpetuating my heritage. It's rather a nice feeling."

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ПЕЧЕНІ КРУЖАЛЬЦЯ КАРТОПЛІ ЗІ СИРОМ

- 4 середньої величини картоплі до печення**
- 1 10-унцова банька грибової юшки (mushroom soup)**
- 1/2 ложечки паприки**
- 1/2 ложечки меленого перцю**
- 1 горнятко чедар сиру, втертого на грубій тертці**

Нарізати в кружальця (1/4 інча товщини) картоплю. В малій мисочці змішати юшку, паприку і перець. У вогнетривкому посуді, в якому подаватиметься, накласти нарізану картоплю, щоб кружальця частково покривалися. Посипати сиром і полити юшкою. Накрити алюмінійовим папером і пекти в нагрітій до 400° печі 45 хвилин.

Подавати гаряче до індика.

БАРВИСТА САЛАТА ДО М'ЯСИВА

- 2 великі цибулі, нарізані кружальцями**
- 2 ложки олії**
- 2 горнятка нарізаної кружальцями моркви**
- 2 горнятка нарізаної кубиками солодкої картоплі**
- 1 1/2 горнятка брунатного цукру**
- 1 ложечка кориці (не обов'язково)**
- 1/4 горнятка родзинок**
- 1/2 горнятка води**

В малій пательні (сковороді) тушкувати на олії цибулю до м'якості. Перекласти до вогнетривкого посуду і накрити морквою, а зверху — солодкою картоплею. Посипати цукром і родзинками. Полити водою. Накрити і поставити до печі, нагрітій до 400°. Пекти найменше 50 хвилин. Пробувати картоплю чи м'яка.

НАЧИНЮВАНІ ПЕЧЕРИЦІ (mushrooms)

- 1 десяти унцова коробка печериць (вибирати з великими "шапочками")**
- 1 цибуля, дрібно нарізана**

- 1 ціле яйце**
- 4 унції меленої шинки (deviled ham)**
- по 1/2 ложечки солі, часникового порошку, перцю і орегано**

Вимити печериці і зняти шапочки. Корінці дрібно посікти. Додати нарізану цибулю і смажити у сковороді на олії 5 хвилин. Вистудити і тоді додати яйце, змелену шинку і спеції. Змішати все разом і накласти до шапочок печериць. Пекти на листі в печі, нагрітій до 350°, 15-20 хвилин. Подавати гаряче.

МАКАРОНИ АБО СПАГЕТІ З ПІДЛИВОЮ З МОЛЮСОК (CHOPPED CLAMS)

- 1/2 фунта спагеті або макаронів (elbow makaroni)**
- 2 малі баньки моллюсків (chopped clams)**
- 1 великий або 2 малі зубки часнику**
- 2 ложечки сухої петрушки**
- 1 ложка оливкової олії**

Зварити спагеті або макарони.

На гарячу олію дати розтертий часник і на легкому вогні смажити, мішаючи 2-3 хвилини. Додати петрушку і моллюски разом з юшкою з баньки, варити накрите на легкому вогні ще 5 хвилин.

На гарячі спагеті влити готову підливу

ПОМАРАНЧІ З ОВОЧЕВОЮ ПІДЛИВОЮ

- 1 горнятко морелевої мармеляди (apricot preserve)**
- 1 горнятко бросквяної мармеляди (peach preserve)**
- 1/2 горнятка води**
- 3 великі помаранчі (navel)**
- 2 ложки помаранчевого лікеру (grand marnier)**

До риночки дати обі мармеляди і воду. Варити, мішаючи до кипіння, і ще 5 хвилин. Влити до електричного змішувача (blender) і добре вбити.

Обрати помаранчі зі шкурки і зняти білі волокна. Розділити помаранчі на частинки. Повинно бути одне горнятко зі соком. Додати частинки помаранч до мармеляди, змішати і вкласти до холодильника. Перед подаванням полити лікером. Повинно бути 3 горнятка.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ОГАЙО

ХРОНІКА ЗА 1997 рік

Відділ	Місцевість	Голова
8-ий	Парма, Огайо	Люба Сохоцька
12-ий	Парма, Огайо	Надя Дейчаківська
33-ий	Парма, Огайо	Емілія Русин
69-ий	Лорейн, Огайо	Тетяна Сілецька
116-ий	Ірі, Па	Дарія МекКей

Голова Округної управи Іванна Шкарупа. У склад Округи входило 5 відділів (144 членки). Голова була присутня на Загальних зборах трьох відділів і на засіданні Головної Управи в Ньюарку. Репрезентувала СУА на різних громадських імпрезах.

13 квітня відсвяткували 40-ліття Округи імпрезою "Музейний вечір", а також відзначено 20-ліття Українського Музею. Проведено збірку на Будівельний Фонд УМ, в результаті чого Округна Управа переслала до Нью-Йорку 17.845 дол.

10 травня відбувся Округний з'їзд, в якому взяло участь 36 членок. Головну Управу репрезентувала друга заступниця голови СУА для справ організаційних Софія Геврик. Водночас з привітанням від Анни Кравчук з нагоди 40-літнього ювілею, С. Геврик вручила голові Округи грамоту Головної Управи СУА для Округи Огайо. Тоді ж було нагороджено Іванну Шкарупу Почесним членством Округи.

14 вересня відбулася гостинна зустріч, зорганізована мистецько-імпрезовою референткою 45-го Відділу Дітройтської Округи, які підготували розваговий вечір під заголовком "Еміграція". Вечір пройшов успішно і, надіємось, стане початком співпраці двох найближчих Округ.

Округна управа продовжує висилати книжки в Україну. Вже вислано 4 пачки книжок до Культурно-освітнього центру в Херсоні: Енциклопедію науки і Технології до Наукової бібліотеки ім. Вернадського в Києві, пачку книжок до Соціально-духовного центру українців у Симферополі, пачку книжок і журналів до бібліотеки при редакції журналу "Кур'єр Кривбасу" у Кривому Розі, 2 пачки книжок до Донецької обласної Наукової бібліотеки, при якій існує клуб народної вишивки "Світлиця".

Референтка зв'язків слідувала за рубрикою новин у часописі Юкрейнієн Віклі, реагуючи відповідно писанням листів та інформуючи інших зацікавлених союзників цією справою. З цього приводу були вислані листи до законодавців:

1. у справі призначення фондів на International Nuclear Safety Program;
2. заохочення конгресменів стати членами "Congressional Ukrainian Caucus";
3. листи про призначення Україні 225 мільйонів на 1998 рік.

Також вислала лист до газети "Плейн Ділер", який спростовував неправдиву інформацію про Крим та два листи у справі музею-меморіалу т.зв. "холодної війни".

У 1997 році, United Way Services включили Округу Огайо у список організацій з неприбутковим

харитативним статусом. Датки з призначенням на СУА будуть присилати квартално.

Надя Русенко,
пресова референтка.

8-ий ВІДДІЛ ІМ. АЛЛИ ГОРСЬКОЇ

Головою 8-го Відділу СУА була Люба Сохоцька. Відділ налічує 30 членок. Відбуто 1 засідання управи і 4 ширші сходи. Пересічна присутність 10 членок. У склад Округної управи крім голови входять 3 членки. Відділ виконав всі обов'язкові в плати до Головної Управи і до Округи.

При Відділі існує ляльковий театр.

9 березня під час Українського фестивалю, який відбувся у Cleveland Natural History Museum при співпраці Українського Музею Архіву, членки Відділу демонстрували техніку писання писанок. Також був виступ лялькового театру з читанням казок для дітей.

Влаштовано товариську зустріч для приєднання членок.

Три членки — Дарія Басалик, Марта Боднар і Дося Кріслата разом з чоловіками є членами Українського Музею у Нью-Йорку.

Люба Сохоцька,
голова.

12-ий ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

Відділ нараховує 20 членок, з них 8 — неактивні. У цьому році відбулося 6 ширших сходів на яких членки користали з коротких доповідей чи дискусій на актуальні теми. Пересічна присутність на сходах 8-9 членок.

Відділ виконав усі фінансові зобов'язання до Головної Управи і передплати журналу "Наше Життя". Дві членки належали до Округної управи. Наш Відділ разом з іншими взяв активну участь у бенефісі на Будівельний Фонд УМ, який відбувся у квітні 1997 року і був надзвичайно успішним.

У 1997 році Відділ утримував одну стипендіятку в Україні, у Києво-Могилянській Академії, зібравши для цього 750.00 дол.

На Будівельний Фонд УМ Відділ подарував 1,000 дол. з нагоди свого тридцятиліття.

Членки Відділу зібрали 125.00 дол., які вислали на лікування визначної співачки в Україні — Раїси Кириченко.

Наш Відділ започаткував висилання ниток для вишивання (вислано 160 мотків) і журналу "Наше Життя", (пересилку оплатила Округна управа) для групи жінок, які заснували гурток вишивальниць у Донецьку.

Суспільна опіка Відділу, знову в цьому році, вислала 3 великі пачки з одягом і солодощами для дітей Союзу Українок Херсону.

Через наш Відділ передали 200.00 дол. з призначенням на сиротинці в Україні, які ми відіслали до Суспільної опіки Головної Управи.

Влітку членки Відділу зорганізували прогулянку на концерт симфонічної музики.

У цьому році ми здобули тільки 382.00 дол. при різних дрібних базарах і "гаражній" випродажі.

З різних причин активність Відділу у 1997 році була менше активною, але є нові кандидатки і віримо, що ситуація поправиться.

Надія Дейчаківська,
голова.

33-Й ВІДДІЛ ІМ. Л. УКРАЇНКИ

33-й Відділ ім. Л. Українки у 1997 році нараховував 65 членок. У 1997 р. відбулося 7 засідань управи та 8 ширших сходин. Для громадянства проведено різдвяну зустріч (у січні), пікнік (червень) та святкову зустріч з нагоди 45-ліття Відділу (5 жовтня).

Головною подією року було відзначення 45-ліття Відділу. З цієї нагоди відбувся святковий обід з добре підготовленою розваговою частиною. Почесним членкам СУА Ірині Кашубинській та Іванні Вовк, Почесним членкам Округу Марії Грушківич та Іванні Шкарупі, Почесним членкам Відділу Юлії Тарнавській, Стефі Городиській, Емілії Волянник, Мірі Грабець та Стефі Вільшанецькій були вручені китиці квітів. Це був своєрідний творчий звіт 33-го Відділу за всі 45 років його існування перед громадою. У виступах присутні високо оцінили діяльність союзняк 33-го Відділу.

Протягом 1997 року Відділ і далі продовжував своє активне життя, підтримуючи СУА в усіх напрямках його діяльності: у Суспільній опіці, Стипендійній Акції, у всіх починах Головної Управи. Були успішно виконані всі фінансові зобов'язання як до Головної Управи, так і до Округу. Всі членки передплатили журнал "Наше Життя", маємо двох передплатників поза членством та ще один примірник журналу Відділ передплатив для Спілки Творчої Молоді України в Києві.

33-й Відділ є членом Музею-Архіву в Клівленді та Українського Музею в Нью-Йорку. Українському Музею Відділ у 1997 році переслав даток на суму 1,205 дол., регулярно передаємо до крамнички Музею дрібні речі, придбанням яких займається Марія Антонів. Незважаючи на те, що 33-й Відділ сам є членом Музею, ще 21 наша членка також є членами Музею.

Голова Відділу Міля Русин та ще п'ять членок входять до Окружної управи, з Округом маємо постійну угоду у праці. У травні 1997 року на Окружному з'їзді голови Округу, членці нашого Відділу Іванні Шкарупі була вручена грамота Почесної членки Округу за активну працю в СУА та багатосторонню діяльність в житті української громади Великого Клівленду.

Упродовж 1997 року всі референтури працювали активно і мали добрі наслідки праці.

Суспільна опіка (Марія Футей, Ірина Кріса та Ірина Стахур при допомозі кореспонденційної секретарки Стефи Балагутрак) вислала в Україну до Союзу Українок Херсону та сиротинця у Львові 15 пачок з одягом, взуттям, вітамінами, іграшками та солодощами дітям. Одноразову допомогу у вигляді посилки було надано скульптору з Херсону Івану Білокуру на суму 1,532 дол. Всього за рік надано грошову допомогу в Україну на суму 1,150 дол., до Головної Управи переслано у Фонд Чорнобиля — 220 дол. На Суспільну опіку з призначенням допомоги "Бабусям" — 400 дол. Суспільна опіка — це не лише допомога потребуючим в Україні, але й

постійний контакт з тими старшими членками, які вже не можуть постійно відвідувати різні імпрези, але потребують душевного слова та хоч невеликої уваги. Секретарка Суспільної опіки Люба Лещнівська підтримувала з ними постійний контакт по телефону та з різних нагод висилала картки. Для доповнення фондів Суспільної опіки членки проводили різдвяну коляду та збірку грошей під церквами на "писанку дітям".

Продовжувала свою кропітку наполегливу працю і Стипендійна референтура, яку понад 25 років очолює Іванна Вовк. Завдяки її невтомним пошукам спонсорів та інших джерел придбання фондів, наш Відділ зміг на протязі року заопікуватися трьома стипендіятами, яким виплачено 730 дол., та ще семи за допомогою спонсорів. Всього за рік переслано 2,695 дол. і певну частину в цій сумі становлять добродійні датки самих членок, саме з цих пожертв Відділ надавав допомогу трьом стипендіятам в Україні. Іванна Вовк завжди використовує нагоду подякувати членкам за їхні вкладки до Стипендійної Акції.

Чотири рази в минулому році оформляли ґабльотку у кредитовій кооперативі "Самопоміч" членки мистецько-музейної референтури Люба Лис, Галя Хрін та Ірина Демчук, прикрашаючи її гарними експонатами: рідкісними вишивками, керамікою та старовинними іконами. Крім естетичної насолоди ця ґабльотка дає відчутний внесок до каси Відділу, яку вже багато років із знанням справи веде Люся Медицька.

Як і раніше, продовжував працювати дитячий садочок під опікою виховної референтки Ірини Стахур та вчительки Люби Рожі.

Постійно реагувала на різні інформації у пресі референтка зв'язків Олена Хміляк, спростовуючи неправильні, помилкові інформації та дякуючи за прихильні статті. Як культурно-освітня референтка, вона на протязі року забезпечувала розвагову частину до сходин. Вміла зацікавити присутніх цікавими знімками та відео Олена Мовчан.

Під час ширших сходин членки завжди мали каву і солодке, про це вчасно дбали членки з господарської референтури Марія Грабська, Анна Кілярська та Ольга Охрін.

Доброю традицією стало спільне відзначення уродин старших членок святочним полуденком в ресторані. Гурток книголюбів, який провадить Люба Мичковська, продовжував працювати і у 1997 році. Понад 35 років збирає експонати українського народного одягу з околиць рідного села Угринова Ірина Кашубинська. На виставку в Українському Музеї, яка була у вересні 1997 року, вона представила більше ніж 100 експонатів з власної колекції.

Перед закінченням 1997 року до нас у Відділ прибуло три нові членки, маємо надію, що і в майбутньому Відділ кількісно буде збільшуватись.

Ніна Кулакова,
пресова референтка.

69-Й ВІДДІЛ ІМ. НАТАЛІЇ КОБРІНСЬКОЇ

Головою Відділу була Таня Сілецька. Відділ налічував 14 членок. У звітному році відбули двоє ширших сходин у церковній залі із пересічною присутністю 10 членок.

Для здобуття фондів членки продавали кожної

неділі після Служби Божої солодке печиво і каву.

"Коляда для дітей Чорнобиля" принесла 293.00 дол., які відіслали до Головної Управи.

Відділ виконав всі обов'язкові в плати до Головної Управи і Округи.

16 листопада, якраз у сорокову річницю заснування, членки вирішили розв'язати Відділ. Відділ перестав існувати тому, що вік і здоров'я більшості членок не дозволяв виконувати взяті на себе обов'язки. Щоби не втрачати зв'язку з організацією, членки перейшли у вільне членство. Розділили також фінанси: 2,000 дол. призначили на Будівельний Фонд Українського Музею і 850.00 дол. на Суспільну Опіку СУА.

Спільною фотографією закінчили останні сходи членки 69-го Відділу СУА.

Членка 69-го Відділу СУА,
Лорейн, Огайо.

116-ий ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

Головою Відділу була Дарія МекКей. У Відділі 11 членок. Відбули 3 ширших сходи, з середньою присутністю 8 членок. При Відділі існує танцювальна група.

Відділ має зв'язки з: International Institute, Erie Council of the Arts, Edinboro University і місцевими школами.

25 січня влаштували традиційний Щедрий вечір для української громади.

9 лютого, на сходах висвітили відео "Печерська Лавра".

24-28 лютого — виставка писанок у бібліотеці Едінборо університету і реферат д-р Ренати Волинець про Чорнобиль.

13 квітня — участь у відзначенні 40-ліття Округи, 20 — Загальні збори.

25 квітня — Служба Божа у Едінборо за жертви Чорнобиля.

26 — Служба Божа у церкві свв. Петра і Павла за жертви Чорнобиля.

10 травня взяли участь у Інтернешенал Фолк Бол, приготували стіл з експонатами і виступ танцювальної групи.

14-17 серпня — участь у фестивалі "Ві лав Ірі Дейс", мали свій стіл, де продавали книжки, писанки, мистецькі вироби. Влаштували виставку картин мистця Віталія Литвина.

Крім згаданих подій голова Відділу і Галя Косенко кілька разів провадили курси писання писанок, або демонстрували писання писанок у школах.

Дарія МакКей,
голова.

ДОПИСИ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ СУА

З'їзд ОКРУГИ НОВА АНГЛІЯ

*Окружний з'їзд Округи Нова Англія. Зліва: Марта Рудик, Анна Кравчук, Ольга Тритяк.
New Haven Regional Council Conference.*

29 березня 1998 р. у церковній залі св. Михаїла в Нью-Гейвені відбувся Окружний з'їзд.

Округа об'єднує 5 відділів, а саме: 66-ий Відділ, Нью-Гейвен; 73-ий Відділ, Бріджпорт; 93-ий Відділ, Гартфорд; 106-ий Відділ, Гартфорд; 108-ий Відділ, Нью-Гейвен.

На з'їзді було присутніх 20 членок. Голова Округи Марта Рудик відкрила з'їзд молитвою та шануванням однохвилинною мовчанкою пам'яті померлих членок. Привітала голову СУА Анну

Кравчук, її першу заступницю Ольгу Тритяк, голів відділів, делегаток і членів управи.

Після ствердження правосильности з'їзду обрано робочу президію у такому складі: Ірену Гладку (66-ий Відділ) головуючою, а Христину Мельник (108-ий Відділ) — секретаркою.

Протокол з попереднього з'їзду був прийнятий з деякими поправками і доповненнями.

Про діяльність відділів за минулий рік звітували голови відділів, референтки та члени

Екзекутиви.

У жовтні минулого року Округа Нова Англія відсвяткувала 25-ліття свого існування, яке відзначили святковою програмою і смачним полуденком. Марта Рудик приготувала Пропам'ятну книгу, у виготовленні якої взяли участь усі відділи. У мистецькій програмі участь взяли членки відділів, їхні діти та онуки. Від Екзекутиви СУА вітала ювілятив заступниця голови СУА Ольга Тритяк. Голова Округи щиро подякувала відділам за співпрацю, жертвність і патріотизм.

Після звітувань та дискусій над ними, слово взяла Ольга Тритяк. Вона розповіла про конкурс "Природа і ми", який отримав дуже позитивний відгук. Комісія одержала понад 700 творів від дітвори з України і діаспори.

Після короткої перерви голова СУА Анна Кравчук виголосила своє слово. Щиро подякувала Окрузі за плідну співпрацю, розповіла про працю референток Головної Управи та повідомила, що наступна Конвенція СУА відбудеться у Чикаго в травні 1999 року.

Вшановано пам'ять Почесної голови СУА св. п. Марії Савчак однохвилинною мовчанкою.

Далі були запитання та дискусії про працю і статут СУА на які А. Кравчук давала вичерпні відповіді.

Голова Контрольної комісії Люба Кінах уділила абсолюторію Управі.

Управа Округи на наступний рік залишилася у такому складі: Марта Рудик — голова, Ірина Гладка — заступниця голови, Марійка Антонішин — скарбник, Рома Гіна Тибодо — секретарка, Стефа Гавриляк — культурно-освітня, Ірена Мандач — організаційна, Христина Д. Мельник — пресова.

Переобрана голова подякувала за довір'я, висловила надію на дружню співпрацю та щиро подякувала Анні Кравчук і Ользі Тритяк за участь у з'їзді Округи.

Христина Д. Мельник.

ПРИЄМНИЙ ВІДПОЧИНОК

У останню неділю червня в приміщенні СУМу, яке має назву "Верховина", союзнянки 33-го Відділу ім. Л. Українки провели свій традиційний пікнік. Щороку в червні членки влаштовують для громади день відпочинку з обідом і розваговою частиною, щоб всі бажаючі могли приємно провести свій вихідний день. Не було проблем і довгих обговорень у розподілі доручень — кожна членка швидко і зі знанням справи долучилася до знайомої ділянки праці, а досвід з попередніх років допоміг врахувати все до найменшої дрібниці. Найбільше турбувалися погодою, але даремні були тривоги — спека закінчилася грозою, а в неділю встановилася чудова погода, омита дощем зелень дерев манила до себе. Тому не дивно, що присутніх було багато. Після смачного обіду всі мали нагоду гарно провести час на свіжому повітрі, а також

спробувати щастя у вигравках — стати власником гарно вишитого образу Божої Матері з маленьким Ісусом або принести додому чудовий торт, випечений Люсею Медицькою. Торт дістався членці Відділу Ірені Стахур.

Як і завжди, членкам допомагала Оля Френч, а пан Л. Пеньгрін взяв на себе частину праці яка потребувала чоловічої сили. Всі дуже вдячні їм за допомогу.

Стараннями членок 33-го Відділу, цей день пройшов у теплій та доброзичливій обстановці і всі провели його з добрим настроєм.

Н. Кулакова,
пресова референтка Відділу.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

108-ГО ВІДДІЛУ СУА, НЬЮ-ГЕЙВЕН

28 лютого 1998 р. відбулися загальні збори 108-го Відділу СУА. Головою була Ліда Хома, секретаркою Марія Антонішин. Окружну управу Нової Англії репрезентувала заступниця голови Ірена Гладка.

До нової управи увійшли: голова — Діонізія Брочинська, заступниця голови — Христина Д. Мельник, секретарка — Уляна Зінич, скарбник — Рома Гіна Тибодо.

Референтки: Дарця Марків — організаційна, Марія Гуненко — культурно-освітня, Надя Троян — музейно-мистецька, Геня Гаврій — виховна, Марія Анна Мікоска — суспільної опіки, Ганя Салемі — стипендійна, Марія Антонішин — пресова.

Контрольна комісія: Христина Шелдон — голова, Геня Гаврій, Ганя Салемі — члени.

Христина Мельник.

Виставка "З бабусиної скрині" у Обласній бібліотеці міста Донецька. Виступає голова Донецького відділу Союзу Українок Людмила Огнева.
 "From Grandmother's Coffin" exhibit in the regional library of Donetsk.

ШАНОВНІ ПОСЕСТРИ!

Несподіванкою радістю для нас, союзянок Донеччини, стало отримання травневого числа "Нашого Життя". Щиро дякуємо за увагу. Ми маємо невелику бібліотечку, де є кілька примірників вашого часопису за минулі роки. Вперше ми перегорнули його сторінки у 1995 р., коли Степан Горлач (Канада) подарував нашому місту українську бібліотеку, у своїй праці ми використовуємо "Наше Життя", як підручник з багатьох питань. Хотіли б отримувати ваше видання постійно, та не маємо можливості передплатувати, тож користуємось виданнями 1954-94 рр. з бібліотечного фонду міста, для нас то є скарбниця.

Союз Українок на Донеччині засновано у 1992 році за ініціативою Атени Пашко і Валентини Проценко. Сьогодні пані Валентина — відома у нашому краї і в Україні політична діячка, вона очолює крайову організацію Народного Руху України і підтримує СУ Донеччини. Донецька крайова організація НРУ Донецькому відділу СУ надає безкоштовно приміщення і дозволяє користуватись телефонами. Зрозуміло, що це — суттєва допомога. Ми вдячні також Союзу Українок Америки за призначення нашим дівчаткам стипендій.

А що ж ми? У червні 1996 р. окремі осередки об'єдналися і, при матеріальній підтримці Центрального Проводу Союзу Українок України, зареєструвалися, як обласний відділ. Першою головою СУ Донеччини стала лікар Алла Роздобудько — віддана Україні, талановита жінка з лагідним характером та добрим серцем. Зміст нашої роботи: прилюдне відзначення релігійних свят, Шевченківських днів, організація поїздок дітей до Галичини, налагодження зв'язків з українською діаспорою Росії (міст Воронеж і С-Петербург), організація виставок творів декоративно-прикладного мистецтва, праця з дітьми у будинках дитячої

творчості, збір та передача одягу малозабезпеченим сім'ям.

Наші дії не мали підтримки у влади та більшості населення, іноді були пов'язані з певним ризиком (звільнення з роботи, провокування сварок, побиття), але сьогодні нас деякі газети вже друкують, державна телерадіокомпанія надає інформацію про наші заходи, працівники управлінь у справах сім'ї держадміністрації та міськвиконкому іноді радяться з нами, ще не так давно про це ми не могли, навіть, мріяти. Думаємо — неабияке значення у такій зміні ставлення до Союзу Українок у нашому краї мав Перший Всеукраїнський Жіночий Конгрес у Києві. Наша згуртованість не тільки на рівні України, а й у світі не залишилася непоміченою. Як можна було не почути стрілецькі пісні, що виспівував наш збірний "хор" під керівництвом Тамари Глушенок, коли делегатки СУ з усіх областей України зібралися біля Любомири Бойчишин під час вечери? Як можна було не почути гімн "Ще не вмерла Україна", яким за ініціативою Союзу Українок України було завершено Конгрес? Всі помітили, що жіночі організації Америки, Великобританії, Швейцарії, Канади, керівництво СФУЖО, запрошені на Конгрес, — у добрих стосунках з Союзом Українок України, і, нарешті, чудові видання для дітей, які отримав у дарунок Донецький відділ СУ від Надії Зінкевич ("Смолоскип") та Зої Нижанківської (Швейцарія) не залишили жіночі серця байдужими. Спасибі, любі посестри! Наш найближчий захід: участь в обласній виставці народних умільців та самодіяльних художників, присвяченій Дню Незалежності України, адже у нас 12 союзянок — майстри декоративно-прикладного мистецтва і мають своїх учнів. А ще мріємо надати життя творам Ірини Сеник, Стефанії Шабатури, чії проекти до вишивок були

Союзянки міста Донецька на святі Івана Купала. Soyuzanky of Donetsk celebrate Ivana Kupala festival.

розроблені у Мордовських таборах, і влаштувати виставку. Може у когось в Америці збереглась збірка "Нездоланний дух", присвячена саме їм? Про це видання ми дізналися зі сторінок "Нашого Життя", а те, що було надруковано, вже виконали.

Якщо буде можливість надішліть, будь ласка, копію збірки.

Людмила Огнєва, голова
Донецького Відділу Союзу Українок

Вельмишановна пані Анно! Дорогі союзянки!

Дякуємо за лист, та журнали. Для нас — це велика подія! З радістю перечитали все, бо у нас зараз інформаційний голод.

А десь треба черпати досвід, бо самі як сліпі котятка, щось робимо, щось не виходить, дещо таки виходить. От і перечитуємо ваші журнали, а їх у нас тепер чотири примірники. Один за червень 1991 року, другий за вересень 1996 р., який мені передала пані Анна, і останні два — прислані вами.

Ми раді за вас, що ви такі вже "дорослі". Вам уже за 70 років, ви маєте такі вагомі видання і великий досвід роботи. А ми маємо можливість черпати ваш досвід, отримувати інформацію, якої не прочитаєш ніде.

Ось, зараз у нас працює лекторій "Жінки в історії України" і ми з задоволенням використовуємо матеріал з вашого журналу про Наталію Семанюк. Цікавимось роботою ваших відділів і приміряємо до себе їх роботу, та що ми можемо зробити у нас? Звичайно, жінки зразу ж звертають увагу на візерунки вишивок, та цікавляться майстерністю Христі Навроцької. Читаємо всі надруковані матеріали вголос, для всіх, бо не всі добре володіють рідною мовою.

Ми раді отримувати ваш журнал, але повідомте, що для цього потрібно зробити.

Велика подяка всім, хто приймає участь у виданні журналу "Наше Життя".

Маємо чим похвалитися — наша молодь об'єдналася в Союз української молоді і провела свій перший з'їзд 11 квітня цього року. Для нас це велика подія і перемога.

Вам добрих успіхів.

З надією на наші щирі, плідні для обох сторін, відносини.

М. Уфа.

З повагою,

Ольга Лисенко

Республіканський національно-культурний центр українців Башкортостану "Кобзар".

Українська мистецька група Башкортостану. Ukrainian Arts Group -- Bashkyrstan.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА ТРИВАЛИЙ ФОНД ІМ. Д-Р ТЕОДОЗІЇ САВИЦЬКОЇ

Вшановуючи пам'ять Почесної членки СУА, засновника Стипендійної Акції СУА, створено Тривалий фонд імені д-р Теодозії Савицької який до 8 серпня 1998 р. начисляє 9,366.00 дол. З подякою подаємо список жертводавців.

По 1,000.00 дол. — Зиновій Савицький, Гандзя і Юрій Мицаки;

250.00 дол. — Бернард і Анна Кравчуки;

по 200.00 дол. — Іванна і Стефан Рожанковські, д-р Юрій Савицький, Товариство Українських Американських Сеньйорів (Маямі);

150.00 дол. — Окружна Управа СУА Нова Англія;

136.00 дол. — Збірка через 92-ий Відділ СУА;

по 100.00 дол. — Люба і Данило Більовщук, Люба і д-р Орест Бойко, Ірена Віршук, Олена Войтович, Марта і д-р Татіяна Доберчак, Богдан Домарадський, Жовкіщина, Наталія і Богдан Ковалі, 24-ий Відділ СУА (Елізабет, Н.Дж.), 108-ий Відділ СУА (Нью-Гейвен, КТ);

по 50.00 дол. — Софія Андрушків, Ксеня Антипів, Мирося і Тиміш Ганкевичі, Марія Кричик, Едвард Кунофський, Надія і Микола Кунинські, Люба і Алекс Лабуньки, Дарія Ломницька, Христина і Мирон Мельники, Окружна Управа СУА Центральний Нью-Йорк, Окружна Управа СУА Північний Нью-Йорк, д-р Іванна Ратич, Марта Рудик, 17-ий Відділ СУА (Маямі), 62-ий Відділ СУА (Глен Спей), 86-ий Відділ СУА (Ньюарк), 99-ий Відділ

СУА (Вотервліт, Нью-Йорк);

40.00 дол. — Ірена Юрчик;

по 30.00 дол. — Надія і Павло Йовики, Martha Wiegand;

по 25.00 дол. — Марія і Антоній Василюки, Іванна Ганкевич, Лідія Гладка, Марта Данилюк, Марія Душник, Марія Кузьма, Ева Лужняк, Марійка Мартинюк, Пелагія Матвишин, Ірина і Мирон Руснаки, А. М. Смеречинська, Мирослава Тершаковець, 49-ий Відділ СУА (Баффало), 50-ий Відділ СУА (Дітройт), 65-ий Відділ СУА (Нью-Брансвік), Ольга і Євген Филиповичі, Дмитро і Стефанія Косовичі;

по 20.00 дол. — Олена Бобиляк, Анастасія і Михайло Бойцуни, Уляна і Володимир Зіничі, Ярослава Лабка, Любомира і Іван Мокії, Богдана Осадца, Ірена Ракуш, Т. і Р. Шутері;

по 12.50 дол. — Mary Lynn Schwartz, Diane Silversmith, Rene Tone, Pat Wolf.

по 10.00 дол. — Amelia S. Bochey, Діонізія Брочинська, Стефанія Вочок, Кау М. & George J Serba, Ольга Дубик, Ольга Ганушевська, Мирося Глушок, Марія Гнида, Леся Городиська, Жан Копук, Марія і Іван Крамарчуки, Марія і Петро Лещишини, Дарія Марків, Люба Мриглоцька, Марія Мицик, Євген Обаранець, Віра Н. Сендзік, Соня Серна, Ольга Тритяк, Андрій і Ліда Закревські..

Закінчення із стор. 7

в'язень Налепінська-Бойчук була ворогом народу. Отже, що найважливіше, справа повинна була обґрунтувати розстріл: органи і на цей раз не помилилися. Щоправда, доказів слідство все-таки не зібрало, і тут все-таки лишається неясність. Чи мала імперія такі засоби, щоб в'язень підписав-таки самообмову? Безперечно, такі засоби мала. Чи могли слідчі на крайній випадок організувати фальшивий протокол із фальшивим підписом? Безперечно, могли. Чому ж вони цього не зробили і навіть було зберігати в архіві таку справу? Може, забагато роботи мали, але ж їхня влада була абсолютна, і попереду в них було тільки безмежне царство комунізму. Вони не поспішали. Не розраховували на стороннє око й аналіз? Отже ж, ні, розраховували! Саме розраховували, бо берегли! Чому ж в енкаведистському виробництві утворилась така дивна малодоказова справа, не схожа на абсолютну більшість слідчих справ? Немає в світі нічого ідеального?!

Машина енкаведистського тоталітаризму діяла з неймовірною потужністю, адже за нею стояла вся імперія. Машина підминала, м'яла, гвалтувала людей, які гнулися, ламалися, підписували, Колір образу Софії Налепінської-Бойчук що вимальовується за старою архівною справою, сліпучо світлий. Цей образ сяє.

¹УДБ НКВД УРСР виявила і ліквідувала антирадянську націоналістичну організацію, яка ставила своїм завданням насильницьке усунення радянської влади на Україні та встановлення фашистського ладу.

Одним з активних учасників являлася в якості звинуваченої Налепінська-Бойчук Софія Олександрівна.

Слідством виявлено, що Налепінська-Бойчук С. О. підтримувала зв'язок організації з польським консульством, від якого організація отримувала директиви про свою антирадянську діяльність.

²"Я признаю, що була близько знайомою з Л., С. і П., заарештованих за контрреволюційну діяльність".

³"На основі викладеного (!) звинувачується: а) Була учасником антирадянської націоналістичної терористичної організації, яка вважала своїм головним завданням насильницьке скинення радянської влади на Україні та встановлення фашистського ладу; б) здійснювала зв'язок організації з іноземними розвідувальними органами, тобто у злочинах, передбачених ст. 54-6 і 54-11.

На основі вищесказаного слідча справа ч. 384 підлягає розглядові "тройки" при київському обласному управлінні НКВД.

З 12 червня утримується у київській в'язниці і з цього дня числиться за "тройкою". Заступник начальника відділу Придаток. Згоден: начальник III відділу IV відділку — Лифарь. Утверджую: начальник 18 відділу капітан Хатеневер.

⁴"...відмінити, а кримінальну справу припинити через відсутність події злочину".

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ “НАШЕ ЖИТТЯ”

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Мрочко**, мами нашої членки Марії Глушок, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. Родині висловлюємо найщиріші співчуття.

Членки 19-го Відділу СУА в Трентоні.

Замість квітів на свіжу могилу нашої колишньої голови Відділу **бл. п. Марії Булавки** складаємо **180.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. **50.00 дол.** — д-р Андрій і Лідія Лемішки, **по 25.00 дол.** — Дарія Коструб'як, Лідія Марковська, Валя і Євген Снігурі, **20.00 дол.** — Ольга і Василь Коржі, **15.00 дол.** — 59-ий Відділ СУА, **по 10.00 дол.** — Анна Зобнів, Анна Поліщук. Родині висловлюємо наші щирі співчуття.

Управа і членки 59-го Відділу СУА, Балтімор, МД.

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Нілі Стецьків**, членки 56-го Відділу СУА, складаємо **100.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. Родині висловлюємо глибокі співчуття.

56-ий Відділ СУА, Норт-Порт, Фл.

У світлу пам'ять мого батька **бл. п. Михайла Новаківського** складаю **100.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя” через 56-ий Відділ СУА.

Т. Люся Гарасимів.

У пам'ять моєї любимої доні **бл. п. Анни Процінської Фланнері**, яка так передчасно відійшла у вічність, складаю **150.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”.

Емілія Процінська.

Складаю щиросердечну подяку дорогим по-сестрам 56-го Відділу СУА у Норт-Порт, Фл., 65-го Відділу СУА у Нью-Брансвік, Н.Дж., родичам, приятелям і сусідам за відвідини під час моєї хвороби та побажання скорого видужання. Нехай Всевишній винагородить Вас усіх своїми ласками! Із вдячності складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”.

Віра Ровенко.

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ СУА

(ПОЖЕРТВИ ЗА ЛИПЕНЬ І СЕРПЕНЬ 1998 Р.)

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У п'яту річницю відходу у вічність **бл. п. Софії Новак**, членки 36-го Відділу СУА, складаємо **50.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Петро, Ірена, Люба Новаки.

Замість квітів на свіжу могилу мого дорогого чоловіка **бл. п. Івана Рачинського**, народженого 14 серпня, 1920 р. в селі Щепятин, повіт Рава-Руська на Львівщині, який відійшов у вічність 31 травня 1998 р., складаю **30.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Іванна Рачинська, дружина, членка 100-го Відділу СУА в Картерет, Нью-Джерсі.

Замість квітів на могилу **бл. п. Гелени Волощук**, мами нашої членки Ірени Сивенької, складаємо **25.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА. Родині висловлюємо глибоке співчуття.

Управа і членки 106-го Відділу СУА, Гартфорд, Конн.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Польової**, довголітньої членки 49-го Відділу СУА в Баффало, Н.Й., складаємо **70.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу “Бабусям” і **50.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА. Родині висловлюємо наші найщиріші співчуття.

Членки 49-го Відділу СУА.

Замість квітів на могилу моєї дорогої мами **бл. п. Анастасії Ключас** на Фонд Чорнобиля СУА **Ігор Кріс-латий** склав **25.00 дол.**

Богдан Ключас.

Замість квітів на могилу дорогої **бл. п. Марти Гапій** складаю **100.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Д-р Ольга Надяк.

З РІЗНИХ НАГОД

З нагоди уродин Ольги Папроцької складаю **25.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Стефанія Бабій.

ЖЕРТВОДАВЦІ

Діти школи св. Йосафата в Рочестері, Н.Й. зложили через 47-ий Відділ СУА **600.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА. Директоркою школи є сестра Берніта, парохом церкви св. Йосафата — о. Іван Сквілер.

21-ий Відділ СУА — Бруклін, Н.Й. (переслала М. Булік) **200.00 дол.**

Ірена Пашковська — Чикаго, Іл. **30.00 дол.**

Юнайтет Вей оф Вестчестер анд Путмен, Інс. **11.05 дол.**

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу **св. п. Анни Капітан** складаємо **150.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу бездомним дітям в Україні.

Фалина Войтович, д-р Андрій і д-р Марта Войтовичі.

Замість квітів на свіжу могилу дорогої, незабутньої приятельки **бл. п. Ірени Жуковської** складаю **50.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні. Висловлюю найщиріші співчуття родині.

Інка Лодинська.

У світлу пам'ять **бл. п. Роми Турянської** складаю через 22-ий Відділ СУА в Чикаго **30.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні. Чоловікові висловлюю щирі співчуття.

Єва Мерза.

У світлу пам'ять мого незабутнього чоловіка **о. митрата Мирослава Харини** складаю **100.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Марія Харина.

Як китицю квітів на свіжу могилу **бл. п. д-ра Олега Ратича** складаємо **30.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу бездомним дітям в Україні.

Дем'ян і Ліда К. Гечі.

У світлу пам'ять незабутнього швагра **бл. п. Миколи Штогринця** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні склали через 82-ий Відділ СУА: **50.00 дол.** І. Г. Іванчишин; **40.00 дол.** О. Г. Захарків — Канада. **Разом 90.00 дол.** Опечаленій дружині, дітям і внукам складаємо глибокі співчуття.

Пожертви у пам'ять мого чоловіка **бл. п. Корнеля Дзюби** пересилаю на Фонд Суспільної Опіки СУА: **100.00 дол.** Малина Дзюба; **50.00 дол.** Оксана та Євген Фаріони; **30.00 дол.** Уляна Лоза; **25.00 дол.** Ярослава Борачок; **по 20.00 дол.** Анна Заньків, Ірина Коновка, Ліда і Маркіян Стасюки; **по 10.00 дол.** Єва Ковтало, Анна Поліщук. **Разом 285.00 дол.**

Малина Дзюба, дружина.

У світлу пам'ять моєї дорогої товаришки **бл. п. Ірени Жуковської** складаю **25.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Ірена Юрчик.

З РІЗНИХ НАГОД

Пересилаємо **400.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу бездомним дітям

в Україні. Ця сума включає **222.66 дол.** прибутку з імпрези "Еміграція" та **170.00 дол.** із льотерії.

47-ий Відділ СУА ім. Л. Українки в Рочестері, Н.Й.

З нагоди прощання Марійки Гижої, довголітньої членки 66-го Відділу СУА складаємо **50.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА. **Подружжю Гижим** бажаємо всього найкращого.

Членки 108-го Відділу СУА.

В імені Лідії Фицалович, за її послугу, складаю **20.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Інка Лодинська.

У пам'ять **бл. п. Зіни Раковської** складаю **100.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Д-р Василь Калинович

В імені Олі Кобзар, за її послугу, складаю **20.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Інка Лодинська.

Замість квітів на могилу **бл. п. Марії Савчак**, Почесної голови СУА, складаємо **100.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

1-ий Відділ СУА.

ДОПОМОГА "БАБУСЯМ"

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять **бл. п. Анни Падяк** складаю через 47-ий Відділ СУА в Рочестері, Н.Й. **10.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу "Бабусям" в Україні.

Андрій Яріш.

ЖЕРТВОДАВЦІ

1-ий Відділ СУА, Нью-Йорк, Н.Й. **100.00 дол.**

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Лідія Черник,
референтка Суспільної
Опіки СУА.

Анна Рак,
скарбник Суспільної
Опіки СУА.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

ВІД 1-ГО ДО 31-ГО ТРАВНЯ 1998 Р.
(Закінчення з попереднього числа)

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять покійного дорогого чоловіка і батька **Остапа Стельмаха**, який відійшов у вічність 5 січня 1998 р., складаємо через 59-ий Відділ СУА в Балтимор **10,000.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею. Хай пам'ять про нього залишиться назавжди.

Дружина Анна Стельмах, дочка Уляна Стек, син Роман Стельмах.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Галини Петренко-Майстренко** складаємо **25.00 дол.** на потреби УМ, а чоловікові Левкові з родиною висловлюємо наші щирі співчуття.

Ярослав і Ольга Городецькі.

У пам'ять **бл. п. Анни Самофал** складаємо **25.00 дол.** на потреби УМ.

Ярослав і Ярослава Букачевські.

У пам'ять **бл. п. Анни Самофал** складаю **25.00 дол.** на потреби УМ.

д-р Євген Стецьків.

In memory of **Olga Cybriwsky**, who passed away April 29, 1998 donations were made to The Ukrainian Museum: **\$50.00** — Mr. & Mrs. Ilko Cybriwsky; **\$50.00** — Mrs. Natalie Cybriwsky.

У пам'ять **бл. п. д-ра Олега Ратича** складаємо **100.00 дол.** на УМ.

Євген і Євгенія Івашківи.

У пам'ять **бл. п. д-ра Олега Ратича** складаємо **25.00 дол.** на УМ.

Іванна Шкарупа.

Замість квітів у пам'ять нашого друга **бл. п. д-ра Олега Ратича** складаємо **50.00 дол.** на Український Музей, а пані Іванці і всій родині висловлюємо наші співчуття.

Ірена і Григорій Кузьми.

У пам'ять покійних приятельок **Оксани Рак і Артеміди Мареш** складаю **50.00 дол.** на потреби Українського Музею в Нью-Йорку.

Євгенія Тріска.

У пам'ять **бл. п. Оксани Рак** складаю **40.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Марія Шуст.

Замість квітів на свіжу могилу мого хрищенника **бл. п. Володимира Баслядинського** складаю **100.00 дол.** на Український Музей. Родині покійного — наше глибоке співчуття.

Марія Куземська з родиною.

Замість квітів на могилу **св. п. Миколи Хоманчука** родина і друзі, через 56-ий Відділ СУА, складають на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку: **100.00 дол.** — Марія Савицька; **50.00 дол.** — Анна Качмарська; **по 25.00 дол.** — 119-ий Відділ СУА, Володимир і Анна Мотики, Мирон і Марія Наваринські; **20.00 дол.** — Марія Стефанишин; **по 10.00 дол.** — Анна

Мартинець, Омелян і Марія Граби, Любомира Лямпіка, Оріся Свистун.

У пам'ять **бл. п. Неонілі Стецьків** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Теодозій і Любомира Крупи.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Нілі Стецьків** складаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

Наталка і Бронислав Пруці.

У пам'ять **бл. п. Нілі Стецьків** складаю **40.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Марія Шуст.

У пам'ять **бл. п. Неонілі Стецьків** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Мирослав і Анна Гнатиюки.

У пам'ять **бл. п. Михайла Білоуса** складаю **75.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ігор Гаврилук.

У пам'ять **бл. п. Володимира Пасічняка** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Євген Стецьків.

У пам'ять **бл. п. Галини Майстренко**, яка померла 24 квітня 1998 р., складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Осип і Лідія Оришкевичі.

ПОЖЕРТВИ ВІД 1-ГО ДО 30-ГО ЧЕРВНЯ 1998 Р.

ТРИВАЛИЙ ФОНД

Замість квітів у пам'ять **св. п. д-р Теодозії Савицької** на Тривалий Фонд ім. Зиновія і д-р Теодозії Савицьких датки зложили: **по 1,000.00 дол.** — Зиновій Савицький, Юрій і Аніса Мицаки; **по 200.00 дол.** — д-р Юрій Савицький, д-р Еміль і Ірена Ключаси; **по 100.00 дол.** — Богдан і Ірена Чайківські, д-р Олександр і Рома Ключаси, Стефан Качарай, д-р Андрій і Тетяна Тершаківці; **по 50.00 дол.** — Ірена Рішко, Тетяна Бутович, д-р Володимир і Анна Щупаки, д-р Святослав і д-р Галина Ключаси, Мирон і Ольга Гнатейки, Стефанія Балагутрак, Володимир і Марта Оменцінські, Володимир і Христина Ковінки, Марта Доберчак, д-р Тетяна Доберчак, Андрій і Марта Бачинські; **40.00 дол.** — Марія Шуст; **35.00 дол.** — Зенон Онуфрик; **по 30.00 дол.** — Йосиф і Ярослава Гапії, Роман і Марія Олинці; **по 25.00 дол.** — Ярослав і Доріс Горбачевські, Володимир і Олександра Логуші, Ольга Лебідь Вінтер, Дарія Байко, Василь Підгірний, д-р Євген Стецьків; **20.00 дол.** — Фалина Войтович.

ДАТКИ

1,000.00 дол. — Оксана Пристай;
250.00 дол. — Ореста Ковч (Key Foundation);
200.00 дол. — Ярослав і Галина Оберишини;
по 100.00 дол. — Орест і Лідія Глюти, Стефан О'Коннелл і Наталія Даниш, д-р Юрій Гудь і д-р Оксана

Балтарович, Ukrainian-American Club of the Palm Beaches, Марко і д-р Аріядна Бахи, С. Балас;

по 50.00 дол. — д-р Ігор і Сусанна Раки, Наталя Загайкевич, Маркіян і Наталя Титли, Олександр Крайчик, Dr. & Mrs. Holm-Anderson, Володимир і Ірма Пилишенки, Євген і Євгенія Івашківи;

40.00 дол. — Анна Срант;

30.00 дол. — Марія Дозорська;

по 25.00 дол. — д-р Ярослав і Ярослава Панчуки, Володимир Хлебович, Василь Осадчук, Стефанія Обущак, Ярослав Волощук, Cathy Ann Longinotti, Марія Слободян, Марія Касіянчук, Мирослава Цибрівська, Дарія Оріховська, д-р Зенон і Стася Жизномірські, Юліян Залізник, Іван і Вірджинія Пелехи, Надія Цегельська, Марія Андрусак, Ірена Цапар, Єва Лужняк, Дарія Кузик, Лідія Бук;

по 20.00 дол. — Андрій Бурачинський, Петро і Людмила Дармограї, Ляна Тонкошкур, Н. Н., Dr. Eli & Dr. Lubow Pronchik, Марія Данилів, (через 43-й Відділ СУА), Ігор Вислоцький і Марта Фаріон, Ольга Смаль, Корнель і Малина Дзюби, Мирон Бучак, Ірена Пітула, Євген і Осип Яворські, Мирослав Кулинич, Микола і Марія Гірняки, д-р Ярослав і Оксана Сидораки, Олександр і Катерина Недогоди, Христина Шмігель, Богдан Лукашевський, Корнелія Лонкевич;

17.50 дол. — В'ячеслав Цетенко;

15.00 дол. — Тетяна Шутер;

по 10.00 дол. — Ольга Трачук, Ольга Червінська, Марія Яциняк, Оксана Колесніченко, Катерина Курман, Валентина Преско, Олександр і Ірена Михалюки, Оксана Поритко, Марта Крамарчук, Меланія Кузьма, Ольга Марущак-Кандел, Марія Герус-Мартюк;

5.00 дол. — Тетяна Криницька.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

5,000.00 дол. — Анісія Ковальчук (Lucent Technologies);

по 1,000.00 дол. — 101-ий Відділ СУА, Василь і Брігітта Сосяки, Бернард і Анна Кравчуки, Товариство "Самопоміч" — Відділ Нью-Йорк, Люба Артимішин, Юрій і Марія Пазуняки, Борис Галаган;

500.00 дол. — Володимир і Катря Воловодюки (Lucent Technologies);

250.00 дол. — Марія Пінага;

150.00 дол. — Осип Гладун;

по 100.00 дол. — Богдан Мішко, Shawn, Xenia & Stefania Moore, Марта Перейма, Іван Пелех (Lucent Technologies), Thomas Stockert (Lucent Technologies);

по 50.00 дол. — Стефанія Пурій (через 64-ий Відділ СУА), Ольга Тритяк, Ляна Тонкошкур;

20.00 дол. — д-р Євген Стецьків.

In commemoration of the 45th Anniversary of the ordination of Msgr. J. J. Fedorek we are donating **\$100.00** to The Ukrainian Museum's Building Fund.

UNWLA Branch 24, Elizabeth, N.J.

За стараннями 93-го Відділу СУА в Гартфорді переслано на Будівельний Фонд УМ в Нью-Йорку добровільні датки від таких осіб: **150.00 дол.** — Осип Гладун (з того **50.00 дол.** в пам'ять св. п. Ольги Вересюк); **100.00 дол.** — Мирослав Ломага; **по 50.00 дол.** — Богдан Козак, Павло Крамар; **40 дол.** — Іванна Гринь; **25.00 дол.** — Іван Яриш; **по 20.00 дол.** — Орест Кузьма,

Ярослава Кукіль; **по 15.00 дол.** — Євдокія Стельмах; **5.00 дол.** — Любомир Рокицький; **250.00 дол.** — Кредитова Кооператива "Самопоміч" у Гартфорді. **Разом 725.00 дол.** Також приєднано нових членів УМ: Ігор Мілянич та Марта Ломага. Збірку провела музейна референтка Я. Кукіль.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Володимири Брикович**, яка померла у Філадельфії 1-го червня 1998 р., складаємо датки на Будівельний Фонд УМ: **500.00 дол.** — Теодозія Брикович; **300.00 дол.** — Ярослав і Катря Червоняки; **100.00 дол.** — Павло і Марія Червоняки; **100.00 дол.** — Ігор і Оленка Терлецькі.

У світлу пам'ять **бл. п. Марії Савчак** складаємо **500.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

25-ий Відділ Українського Народного Союзу.

У пам'ять **бл. п. Михайла Юркова** складаю **10.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Ірина Кашубинська.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Нілі з Безкоровайних Стецьків** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку.

Оксана і Лев Щур.

In memory of **Katherine Szperun**, member of UNWLA Branch 24 in Elizabeth, N.J. the following have made donations to The Ukrainian Museum's Building Fund: **\$50.00** — UNWLA Branch 24, Rozalia Wojczuk, Mr. & Mrs. D. VanOrden; **\$20.00** — Maria Borkowsky, Ewdokia Bodnarenko; **\$10.00** — Olha Hrab, Jaroslawa Wasyluk, Olena Melnyczuk, Anna Iwanciw, Irena Lewycky, Olha Szewchuk, Olha Kowal; **\$5.00** — Nadia Hryb, Paulyna Jurczak, Anna Zujko, Alexandra Wynarczyk, Luba Walczyk, Julia Polanska.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Хім'як**, яка відійшла у вічність в м. Бібрка, Україна, зложили датки на Будівельний Фонд УМ: **25.00 дол.** — сестра Анна Кошеловська з чоловіком Дмитром; **по 20.00 дол.** — Марія і Ярослав Базюки, Олена Папіж; **10.00 дол.** — Люся Ярема. Хай рідна земля буде їй легкою.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Олі Вересюк**, нашої сестри, складаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Мирослав і Ярослава Пастушенки та ближча і дальша родина в США, Канаді і Україні.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. інж. Олега Ратича** складаю **20.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею, а шановній п. Іванці мої найщиріші співчуття.

Дарія Гусар.

ПОПРАВКА

У лютому 1998 р. такі особи зложили датки на Будівельний Фонд Українського Музею: **1,000.00 дол.** — Андрій Ступа; **по 100.00 дол.** — д-р Михайло і Ольга Диміцькі, Володимир і Звенислава Романіви. Просимо вибачення.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ПІДТРИМКУ!

УПРАВА ТА АДМІНІСТРАЦІЯ УМ.

НАШИМ ДІТЯМ

ГАННА ЧЕРІНЬ

ОСІННЯ ВИСТАВА

Ясноока тиха осінь
Ходить між дубів і сосен
І малює кожний лист,
Бо малярський має хист.

Осінь часу не марнує
Швидко сцену декорує:
На березу — жовте листя,
А на ясень — золоте.
Клен красується барвисто,
Мов червоний мак, цвіте.

Тільки сосни і ялини
В убранні своїм без зміни
Залишилися на сцені,
Бо вони — вічнозелені.

Це для нас осіння казка —
На виставу йдіть будь-ласка!
Співаки — пташині хори,
А дерева — то актори.

Н. МУДРИК-МРИЦ

У НЕДІЛЮ

Жду і жду й ніяк діждатись
То вівторок, то четвер,
Я б хотів неділю мати
Вчора, завтра і тепер!
Радости було б багато,
Дядько в авто взяв би нас
І поїхали б гуляти,
Як завжди в святковий час.
Їдемо, світла зелені!
Ось червоні, почекай! —
Чом крамниці всі зашклені?
— Поступись, повзе трамвай!
Там біжить собака біла,
Дядьку, дядьку, уважай!
Вже побігла, онде сіла,
А тепер мерщій рушай!
Люди йдуть, проходять жваво,
Бережиться, тру-ду-ду!
Я трублю не для забави,
Тут не важко за біду!
Ми вже місто залишили
Ось біжить рівенький шлях,

Тепер ідемо що сили.
Глянь, там зайчик на полях!
Час додому, яка шкода,
Гарно автом так гулять!
Тут на шляху, ну й свобода,

їдем миль аж шістдесят!
Ох, чудово, що й казати! —
— Чом це нині лиш четвер?!
Я б хотів неділю мати
Вчора, завтра і тепер!

МАРІЯ ЛЮДКЕВИЧ

Загадка.

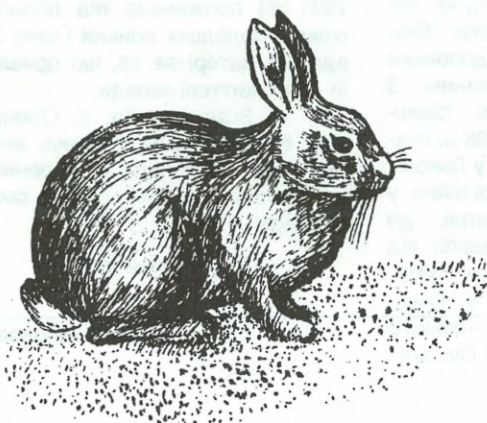
КОЛИ ЦЕ БУВА?

Мов завія, заверюха
Спересердя жаром дмуха.
Зайчик злякано тремтить,
Бо усе кудись летить.

І листочок, й павутина,
Дим пахучий і хмарина...
Навіть день і той змалів,
Ніби вовка перестрів.

Бідкається зайчик босий,
Що прийшла так швидко

осінь.

БОРИС ХАРЧУК

КАЛИНА

Бабуня Настя нічого так не любить, як садити дерево. Вона каже:

— Завжди знайдеться місце, де його посадити. А хто за це не дбає, той або байдужий, або сліпий до краси.

Коло бабуниної хати ростуть вишні. За порогом повно квітів. Біля хвіртки — кучерявий бузок. А від вулиці — явори.

Позаторік бабуня принесла з лісу й посадила під вікном тонке деревце. Доглядала його, підливала. Воно прийнялося. Але першої весни не цвіло. Тільки зеленіло.

Другої весни викинуло білі китиці. Всі побачили, що це — калина.

Минається зима, настає тепло — і хати бабуниної не видно. Цвітуть біло вишні, пахне ліловий бузок, гіацинти, нарциси. Згодом жоржини тягнуться до порога. А явори шумлять.

Та найбуїніше квітує калина. Соловейко звив на ній гніздо. Він тьохкає, а калина цвіте й заглядає у вікно. Соловейко тьохкає, поки калина не перецвіте.

Кінчається літо. З кожної гілочки на калині звисають важкі червоні грона.

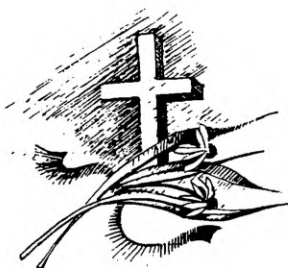
Сюди прилітають журавлі. Вони збираються у вирій.

Бабуня Настя дивиться на них і наказує:

— Наїдайтеся, щоб вам було неголодно летіти в далекі краї... Летіть, та не баріться там...

А серед зими з'являться поласувати калиною снігурі.

Отак і живе бабуня Настя — з деревами, квітами і пташками.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Наша довголітня і Почесна членка 82-го Відділу США в Нью-Йорку **бл. п. Олена Назар**, з дому Зубик, закінчила свій життєвий шлях на 105-му році життя. Відійшла у вічність 28 січня 1998 року.

Від наймолодших літ брала активну участь у суспільному житті свого народу, займаючись харитативною діяльністю.

Народилася у Львові 22 квітня 1892 року, де закінчила Народну школу а згодом учительський семінар у Яворові. Вступила до манастиря, але через недугу не змогла там залишитися.

Після Першої світової війни працювала медсестрою у Львівській

Духовній семінарії, а також у шкільних батьківських кружках. Була членкою управи товариства "Українська Захоронка", а також дуже активно працювала в товаристві "Опіка", яке було створене для допомоги українським політичним в'язням. З 1945 року була опікункою "Захоронки" на Кульпаркові. У 1926 р. стала членкою Союзу Українок у Львові.

Після Другої світової війни, у 1944 р., емігрує до Австрії, де перебуває у таборі Гутрамсдорфі під Віднем і працює зв'язковою УНР. Після переїзду до Бейройту в Німеччині, 1946 р. стає активною членкою СΟΥЖ, головою референтури Суспільної опіки.

1950 р. емігрує до Америки і в Ньюарку стає членкою 28-го Відділу США, згодом 71-го Відділу в Джерзі Сіті, працює в референтурі Суспільної опіки, а також стає головою Відділу. З переїздом до Нью-Йорку вступає до 64-го Відділу США, а згодом до 82-го. Весь час праці у Відділі була дуже активною референткою Суспільної опіки. Як членка Пластприятю в Джерзі Сіті, була його секретаркою, головою і Почесною головою, та референткою Суспільної опіки товариства "Самопоміч".

Бог дав щастя О. Назар виростити трьох дочок і двох синів, дочекалася чотирьох внуків, чотирьох правнуків та однієї праправнучки. Останні роки свого життя (від 1991 р.) проживала під дбайливою опікою молодшої доньки Орісі Зінич, вдячній матері за те, що прищепила їй добрі життєві засади.

Згадуючи бл. п. Олену Назар, бачимо образ людини, яка радість життя вбачала у творенні добра, допомозі потребуючим і своєму народові.

Вічна їй пам'ять!

М. М.
пресова референтка.

Ділимося сумною вісткою про те, що 20 травня ц. р. відійшла у вічність довголітня членка 33-го Відділу США

• бл. п. Дарія Кузьмин.

Народилася 22 грудня 1911 року в с. Поручені у сім'ї священика о. Івана Пасіки. Мати Емілія походила з родини Татухів. Доля не приготувала новонародженій безтурботного щасливого дитинства на приходстві батька, який помер дуже скоро. Дарія росла і виховувалася у своїй тітки у Львові. Після закінчення середньої школи навчалася у Краківському університеті. Згодом вийшла заміж за інженера Ярослава Кузьміна і разом з чоловіком почали влаштовувати своє родинне гніздо, народилась донька Марія. Та не судилося — птахи залишають насиджене гніздо, коли там немає безпечного життя. Так і молоде подружжя, зірване з місця воєнною хуртовиною, почало пошуки нового місця для проживання. В тих

пошуках зазнали всіх негараздів скитальського життя, перейшли довгий шлях аж до берегів Америки, коротко на її Сході, поки не дісталися до Клівленду. Тут і зушилися на постійне проживання, народився син Павло, знайшлась праця. Поступово життя налагоджувалося.

Гідно, по-християнськи, перейшла покійна Дарія свою життєву ниву. Доля не дарувала їй великих своїх щедрот — все давалося напруженою працею, постійним доланням труднощів у пристосуванні до нових умов життя. Була вірною дружиною, всю свою материнську ласку віддала дітям — доні Марії та синові Павлові, дочекалася внуків та правнуків.

Після нового випробування долі — у 1989 році помер чоловік — знайшла в собі сили для продовження активного життя. Ще з перших років створення 33-го Відділу США була його членкою, вчасно і сумлінно виконувала різні доручення. Була жертвенною на різні добродійні справи,

особливо активно підтримувала Стипендійну Акцію США. Завдяки їй спонсорству у 1991 році висвятився о. Андрій Столиця, який тепер служить вірним української Греко-Католицької Церкви у Польщі. Так у добрих справах продовжується життя тих, хто вже відійшов від нас у вічність.

Добра пам'ять про покійну Дарію Кузьмин залишилася назавжди в серцях тих, хто знав її, бо для кожного у неї знаходилось ласкаве привітне слово і розуміння.

Членки 33-го Відділу висловлюють щире співчуття залишеним у смутку родинам Марії та Павла, дальшій родині і всім знайомим.

Словняючи свій сумний обов'язок, від 33-го Відділу США покійну попрощала Міля Русин, а Ірина Кашубинська за нашим звичаєм поклала в домовину грудочку землі з могили Лесі Українки — патронки відділу.

Ніна Кулакова,
пресова референтка

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

Анна Кравчук — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ольга Третьяк — 1-ша заступниця голови
Софія Геврик — 2-га заступниця голови для справ організаційних
Марта Богачевська-Хом'як — 3-тя заступниця голови для справ культури
Ірина Куровицька — 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Варка Бачинська — протоколярна секретарка
Таїсса Турянська — скарбничка
Надія Цвях — фінансова секретарка
Ярослава Рубель — для справ преси
Оксана Фаріон — вільний член
Марія Пазуняк — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Лідія Черник — суспільної опіки
Ірена С. Олексюк — виховна
Люба Більовчук — стипендій
Марта Яросевич — екології

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Квітка Іваницька — Дітройт
Марія Раковська — Філядельфія
Олександра Кіршак — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Марія Полянська — Нью-Джерсі
Іванна Шкарупа — Огайо
Любомира Калін — Чикаго
Марта Рудик — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Центральний Нью-Йорк
Марія Одежинська — зв'язкова далеко віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Рома Шуган — член
Іванна Ганкевич — член
Лідія Колодчин — заступниця
Надія Савчук — заступниця

Ольга Рибаків — парламентаристка

Ірена Чабан — головний редактор "Нашого Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англійської частини журналу

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Lidia Burachynska
Iwanna Rozankowskyj
Maria Savchak

Anna Krawczuk — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Olga Trytyak — 1st Vice President
Sophia Hewryk — 2nd VP — Membership
Martha Bohachevsky Chomiak — 3rd VP — Culture
Iryna Kurowyckyj — 4th VP — Public Relations
Barbara Bachynsky — Recording Secretary
Taissa Turiansky — Treasurer
Nadia Cwiach — Financial Secretary
Jaroslawa Rubel — Press
Oxana Farion — Member-at-Large
Maria Pazuniak — Member-at-Large

CHAIRS

Lidia Czernyk — Social Welfare
Irena S. Oleksiuk — Education
Luba Bilowchtchuk — Scholarship/Children Student Sponsorship Program
Marta Jarosewicz — Ecology

REGIONAL COUNCILS

Kwitka Iwanycky — Detroit
Maria Rakowsky — Philadelphia
Alexandra Kirshak — New York City
Martha Stasiuk — New York - North
Maria Polanskyj — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Lubomyra Kalin — Chicago
Marta Rudyk — New England
Theodosia Kushnir — New York — Central
Maria Odezhynska — Liaison for Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Joanna Ratych — Chair
Roma Shuhan — Member
Iwanna Hankewycz — Member
Lidia Kolodchin — Alt Member
Nadia Sawczuk — Alt Member

Olha Rybakiw — Parliamentarian

Ірена Чабан — Editor-in-Chief "Our Life"
Тамара Стадниченко — English editor "Our Life"

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:
Електронна пошта/e-mail: unwla@worldnet.att.net

108 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 533-4646 Адміністратор бюро — **Наталія Дума**
Office administrator — **Natalia Duma**

Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.
Адміністратор-бухгалтер "Нашого Життя" — **Орися Яцусь**
Business Administrator "Our Life" — **M. Orysla Jacus**
Tel. & Fax (732) 441-9377

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:
171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Tel.: (732) 441-9530; Fax: (732) 441-9377
Luba Bilowchtchuk, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:
203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947
E-mail: UkrMus@aol.com

Periodicals Postage Paid at New York, N.Y. and at
additional mailing offices (USPS 414-660).

108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Взори для вишивання видані накладом А. Хойнацького у Львові 1893 р. Вишивати нитками Д.М.С. бордовими ч. 902, жовтими ч. 741 і чорними. З колекції Євгенії Бачинської-Федусевич.

Patterns published in Lviv, 1893 by A. Choinacky. DMC red 902, yellow 741 and black. From the collection of Evhenia Bachynska-Fedusevych.